

TRANSCRIPT VAN DE RAADSVERGADERING VAN GEMEENTE RIDDERKERK
d.d. 20 april 2017

---

1. Opening en vaststelling van de agenda

De voorzitter: Goedenavond dames en heren, geachte aanwezigen, raadsleden, collegeleden, ambtelijke ondersteuning, publieke tribune en last but not least de volgers via internet. Allemaal van harte welkom. Bericht van verhindering van mijnheer Ipskamp van Leefbaar Ridderkerk en van mijnheer De Graaff van Leefbaar Ridderkerk. Aan de orde is de vaststelling van de agenda. Iemand van u? Dat is niet het geval, zodat de agenda is vastgesteld. Mag ik mijnheer Vink vragen naar voren te komen. Mijnheer Vink wil gebruik maken van het recht om in te spreken over een agendapunt wat niet aan de orde is geweest in de commissie, te weten agendapunt 10. Mijnheer Vink, u heeft vijf minuten, dat is u allemaal verteld door de griffier. Gaat uw gang.

De heer Vink: Ja, ik mis het rode lampje. Gaat helemaal goed komen, denk ik. Mijn naam is Marcel Vink. Ik ben de lijsttrekker van Ridderkerks Belang. Ik sta hier dus als vertegenwoordiger voor het Ridderkerks Belang en wens iedereen op de publieke tribune en iedereen die thuis meekijkt, een goede avond. De politici waarvan wij de meeste tot de vijanden van de Ridderkerkers rekenen, wens ik veel wijsheid. De meesten zullen het hard nodig hebben. Overigens, dat punt wil ik benadrukken, ziet Ridderkerks Belang niemand in zijn of haar persoon als vijand. Wel een groot aantal in de hoedanigheid van politicus. Ridderkerks Belang spreekt vanavond over wethouder Keuzenkamp. Die wethouder die immigranten, statushouders in Ridderkerk wil stoppen, maar zelf in Capelle aan den IJssel wil blijven wonen. Ridderkerks Belang verzet zich hiertegen. Ridderkerks Belang vindt dat je niet van twee walletjes kan eten en dus dat ook de wethouder moet kiezen tussen één in Ridderkerk komen wonen en dan het liefst tussen de veelal islamitische immigranten, statushouders die zij zo graag in Ridderkerk wil hebben. Of, keuze nummer twee, ontslag nemen als wethouder. Dat laatste heeft Ridderkerks Belang het liefst. Ook voor de wethouder zou moeten gelden: aanpassen of oprassen. Voor meer informatie kunt u kijken op www.Ridderkerksbelang.nl

De voorzitter: Mijnheer Vink, ik moet u toch even toespreken. U spreekt in bij de raad en dat is wat anders dan een STER-spotje voor uw politieke partij, al dan niet in oprichting, dus u richt zich via mij tot de raad.

De heer Vink: Ik meen dat te doen met wat ik zeg. Ik mag de mensen toch wijzen op het feit waar ze meer informatie kunnen krijgen, lijkt mij?

De voorzitter: Nee, dat is niet de gelegenheid hier, dat mag u dus niet. U mag ons toespreken over een agendapunt via mij tot de raad. Ik denk dat dat helder is.

De heer Vink: En ik denk dat ik dat doe, mevrouw de burgemeester. Ik zal verder gaan met wat er op papier staat. Meer woorden hebben wij niet nodig. Wij zijn niet zo lang van stof. Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er verduidelijkende vragen te stellen? De heer Van Os, partij 18PLUS

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Hij is groen. Dank u voorzitter, drie keer. De heer Vink spreekt hier namens Ridderkerks Belang, een vereniging welke mee wil doen met de gemeenteraadsverkiezingen in Ridderkerk. Echter staat deze vereniging volgens hun website in de kamer van koophandel ...

De voorzitter: Nee, nee, nee.

De heer Van Os: Ik heb een vraag, voorzitter.

De voorzitter: Een verduidelijkende vraag, geen betogen, geen inleidingen. Een verduidelijkende vraag aan mijnheer Vink.

De heer Van Os: Graag zou ik van de heer Vink willen weten wat het verschil is tussen een wethouder die niet woonachtig is in de gemeente waar zij werkzaam is of een lokale politieke partij met een statutaire zetel in Rotterdam. Dank u wel.

De voorzitter: Zijn er nog meer verduidelijkende vragen? Mijnheer Vink, gaat uw gang.

De heer Vink: Toch lastig, zo'n knopje. Heel erg duidelijk. Dat partij Ridderkerks Belang wil meedoen in Ridderkerk met zoveel mogelijk Ridderkerkse kandidaten. Ja, de voorzitter heeft gedwongen moeten verhuizen, omdat hij hier in Ridderkerk geen huis kon krijgen, dus toen is hij in feite vluchteling moeten worden en maar naar Rotterdam moeten verhuizen, want hier was geen fatsoenlijk huis voor hem te krijgen. Vandaar dat Ridderkerks Belang statutair staat ingeschreven in Rotterdam. Ik hoop dat dat antwoord is op uw vraag.

De voorzitter: Dank u wel.

2. Vragenuur voor raadsleden (artikel 41 Reglement van Orde)

De voorzitter: Wij gaan verder met onze agenda. Aan de orde is agendapunt ... Ja, dank u wel mijnheer Vink, wel thuis of tot aan de publieke tribune, dat kan natuurlijk ook. Wij gaan naar het vragenuur voor raadsleden. We gaan naar mevrouw Ripmeester van de Partij van de Arbeid over het stopzetten van de realisatie van tijdelijke huisvesting voor vergunninghouders. Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. Vorig jaar zomer heeft het college de raad gevraagd om een besluit te nemen over de opvang van de statushouders. Een beladen besluit, was dat. Recent heeft onze fractie gevraagd of deze locaties nog nodig zijn, omdat er toen al informatie was over de sterk afgenomen instroom en taakopgave van de gemeente. Eind februari leek het onbespreekbaar en een paar weken later worden we verrast door het besluit om toch niet tot ontwikkeling van de windmolen over te gaan. Vraag is dan ook, waarom nu wel het besluit, want deze informatie was al langer bekend. Tweede vraag is omtrent de ontwikkeling van de windmolen, hebben omwonenden veel input geleverd en wat gaat het college dan nu met deze input doen? Kunnen wij de toezegging krijgen dat dit gebied in overleg met de omwonenden ontwikkeld gaat worden zodat zij niet verrast worden? 1 februari stelden wij ook de vraag over dat de statushouders veel hulp en steun ontvangen op veel levensgebieden van vrijwilligers en professionals. Dat dat nodig is, maar dat een aantal hier al wonende Ridderkerkers ook gebaat zouden zijn bij deze aandacht; deze steun en kortere lijnen met de gemeente en hulpinstanties. Nu de instroom in 2017 zo verlagend ligt is er wellicht capaciteit over, dus ik herhaal mijn vraag van 1 februari. Is het mogelijk dat deze steunstructuur deels ook ingezet wordt voor andere Ridderkerkers die daaraan behoefte aan hebben? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder mevrouw Keuzenkamp.

Mevrouw Keuzenkamp: Ja, dank u voorzitter. U vraagt waarom het besluit nu genomen wordt. Ja, dat is voor ons ook een punt. Vanaf het moment dat wij het besluit hebben genomen, is er continu heel veel veranderd en dan vraag je je af hoe lang hou je een besluit in de lucht en wat is het moment waarop je een ander besluit gaat nemen? Wij hebben gezegd, op het moment dat wij informatie krijgen over de nieuwe taakstelling is dat het moment om de afweging opnieuw te maken en zo is het gebeurd. Je moet wel een duidelijk moment hebben waar je je beslissingen op gebaseerd en dat hebben wij gedaan op basis van de nieuwe taakstelling die bekend is geworden met de omwonenden hebben we goede gesprekken mee gehad, ik zie weer twee mensen van de stichting op de tribune zitten, welkom. Alle gesprekken zijn goed gedocumenteerd, alle verslagen zijn en blijven bewaard. Dus al die input, als we dat nog nodig hebben kunnen we daar wat mee. Ook de stichting heb ik toegezegd dat als er plannen zijn om dit gebied te gaan ontwikkelen, dat er zeker contact met hen opgenomen zal worden. Zij hebben zich opgericht als stichting toen de opvang van de vergunninghouders aan de orde was, maar zij hebben gezegd: wij oriënteren ons breed. Nou, dat is voor ons prettig dat we een goede gesprekspartner in de wijk hebben, dus als daar het moment daar is, zal dat zeker gebeuren. Als laatste vraagt u naar de hulp aan de statushouders. Ja, die hulp, die zal minder uitgebreid zijn dan eerst werd aangenomen, maar u vraagt: 'kan deze hulp ook beschikbaar komen voor andere Ridderkerkers?'. Voor alle andere Ridderkerkers is er gewoon hulp die daar waar nodig is, zullen wij de hulp inzetten, dus dat is helemaal niet afhankelijk van vergunninghouders die er niet meer zouden zijn. Wij gaan gewoon door met ons werk om hulp te verlenen aan de Ridderkerkers die dat nodig hebben. Dat waren mijn antwoorden, dank u.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u, voorzitter. Een algemene opmerking is dat ik het prettig zou vinden als de raad een beladen besluit neemt, dat de raad ook betrokken worden wanneer die besluiten worden teruggedraaid. Ik snap dat u snel een besluit hebt kunnen nemen, want op 11 april kwam de ene brief binnen en om 11 april ging ook het besluit eruit, dus u heeft er wel degelijk eerder over nagedacht, vóór die uiteindelijke brief binnen was gekomen. U geeft nu aan ten aanzien van de locatie: 'ja, we hebben veel input gehad en daar kunnen we wel wat mee en als er plannen zijn, dan zoeken we contact'. Er zijn heel veel plannen en uit uw opmerkingen lijkt ik nu net op te kunnen maken dat u nu het terrein weer laat braak liggen, of niets mee gaat gebeuren. Ik neem aan dat we na al deze tumult wel iets gaan doen met dit gebied en dat u niet weer een paar jaar naar gaan kijken. Mijn vraag was ook over die steunstructuur aan andere kwetsbare Ridderkerkers. Op dit moment ervaren veel Ridderkerkers een disbalans in de steun die de ene groep krijgt en de andere groep krijgt. Als u zegt: 'die is voor beiden even groot', dan wil ik daarover graag met u verder in gesprek. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Anderen nog over dit onderwerp? Ik zie een heleboel vingers. Mijnheer Los en mevrouw Van Nes? Mijnheer Kooijman. Zo was het? Mijnheer Los, Echt voor Ridderkerk.

De heer Los: Dank u wel, voorzitter. Ja, stapelend op de vragen van mevrouw Ripmeester.

De voorzitter: Dat doen we nooit in de raad. U bent geheel zelfstandig in het stellen al dan niet van uw vragen. Stapelen doen we niet.

De heer Los: Fantastisch, voorzitter. De plannen met het gebouw in de windmolen. Is de wethouder ook bereid om, als de bewoners zelf een plan ontwikkelen, om daar met de bewoners in gesprek te gaan. Ik kan mij best voorstellen, dit is niet uit de lucht gegrepen, dat zij zeggen: wij willen een wijkcentrum, dat willen we zelf.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Mijn vraag ja, het is allemaal stapelend in feite, maar u geeft aan, u neemt contact op met de stichting buurtbelang Drievliet. Contact opnemen is wat vaag, houdt dat in dat u bij welke ontwikkeling die zij ook voorstellen, dat zij actief betrokken worden en op welke termijn denkt u dan het een en ander op te gaan pakken?

De voorzitter: Mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Ja voorzitter, ik heb een hele andere vraag. De ChristenUnie kan zich vinden in het genomen besluit en wilde dit college vragen om het dossier goed te documenteren en vast te leggen voordat dit het archief ingaat. Kan de wethouder dat toezeggen?

De voorzitter: Wethouder mevrouw Keuzenkamp.

Mevrouw Keuzenkamp: Ja voorzitter, dank u wel. Nog even de eerste vraag of de opmerking eigenlijk van mevrouw Ripmeester. Daar is eerder over nagedacht, ja dat heb ik net ook aangegeven. Dat klopt. We zagen met elkaar dat de situatie steeds veranderde en dan ga je nadenken, wat is het moment? U zegt: 'ja, die brief kwam net binnen, toen heeft u gelijk een besluit genomen'. Daarvóór was in Den Haag al bekend hoe het macro zou zijn voordat de brief was binnengekomen, dus daar hebben we ons op gebaseerd en die brief kwam eigenlijk net toen we het besluit namen. Zo neem je zorgvuldige besluiten. Je denkt erover na en je kijkt wanneer je echt de harde gegevens hebt en dan neem je een besluit. De stichting heeft ook dingen gezegd over de omgeving. Ik heb ook richting de stichting, maar dat kan ik hier ook nog wel een keer melden, in overleg met collega Smit hebben we geconstateerd dat in ieder geval deze locatie ook meegenomen gaat worden in de omgevingsvisie, waar druk aan gewerkt wordt, dat is een element. Wanneer dit verder ontwikkeld gaat worden op welke termijn en hoe dat gaat plaatsvinden, dat ligt in handen van mijn collega. Actief voor mij is het, als je mensen actief opzoekt is dat mensen actief betrekken bij, dus dat vind ik wel een hele actieve vorm. Als wij zelf zeggen wij nemen contact op met de stichting. Mevrouw Ripmeester heeft het over disbalans. Ja, de aandacht die gaat naar vergunninghouders dat is natuurlijk altijd anders dan aandacht die gaat naar Ridderkerkers die er heel lang wonen en hun baan verliezen. Mensen die uit een oorlogsgebied komen, die hier terechtkomen, die hebben andere aandacht nodig. Ik vind echt dat Ridderkerkers ook de aandacht moeten krijgen die ze nodig hebben. Daar is mijn collega Dokter voor verantwoordelijk en daar zijn wij ook druk mee bezig, dus die disbalans die kan misschien wel gevoeld worden, maar elke Ridderkerker is ons even lief en moet de aandacht krijgen of moet de hulp krijgen die wij kunnen bieden. Dan nog de vraag van de ChristenUnie. Dat is ook wat ik zeg, we hebben alles gedocumenteerd, we hebben overal verslagen van gemaakt. Dat geheugen, dat wissen we niet, dus als er weer wat zich voor mocht doen. De tijden zijn erg onzeker, mocht er zich wat voordoen, dan kunnen we dat gewoon weer op tafel leggen en kijken wat erin staat en hoe we daar verder mee moeten gaan. Dat was het, dank u. Oh, en de plannen van de bewoners nog even, dat was een vraag van Echt voor Ridderkerk. Wij nemen actief contact op met de bewoners. In de omgevingsvisie wordt gewoon gekeken, wat is gewoon een goede bestemming voor deze locatie, wat gaan we daarmee doen en in goede gesprekken luisteren naar elkaar en kijken hoe je er met elkaar uit kunt komen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar meneer Rijsdijk van Partij van de Arbeid en dan gaat het over de derde ontsluitingsweg, Nieuw Reijerwaard. Mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Ja, dank u wel voorzitter. Tot verbazing van Partij van de Arbeid Ridderkerk blijkt de gemeenschappelijke regeling nog altijd actief rekening te houden met een derde ontsluitingsweg door de

boomgaard. Aan bewoners is zelfs aangegeven dat de aarden wal aan de zuidkant bij de Blaakwetering niet is doorgetrokken, omdat de optie voor de derde ontsluitingsweg wordt opengehouden. Wij hebben hierover de volgende vragen: is het college bekend met dit standpunt van de gemeenschappelijke regeling en wat is uw mening daarover? Wat is de reden dat nog altijd rekening wordt gehouden met de aanleg van de derde ontsluitingsweg? Zijn er nog andere redenen waarom de aarden wal aan de zuidkant bij de Blaakwetering niet is doorgetrokken? Wat betekent het feit dat de mogelijkheid voor de derde ontsluitingsweg wordt opengehouden voor de boomgaard? Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Smit.

De heer Smit: Dank u wel, voorzitter. Uiteraard is het college bekend met het standpunt van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard. Dat is ons bekend, dat standpunt. Wat ons ook bekend is, is wat het standpunt van Ridderkerk was en is, ook voorafgaand aan de vaststelling van het inpassingsplan van de provinciale staten, toen nadrukkelijk negatief is geadviseerd over de mogelijkheid van een derde ontsluiting. Dus ook dat standpunt, dat moge helder zijn en duidelijk en daar is ook geen verandering in gekomen. Als het gaat over de reden waarom rekening gehouden wordt met de aanleg van de derde ontsluitingsweg, dat heeft alles te maken met het besluit van de provinciale staten op 26 juni 2013 om precies te zijn. Een van de beslispunten was toen, en ik citeer hem maar letterlijk: "dat indien in de toekomst blijkt dat de derde ontsluiting langs de rand van de boomgaard voor het goed functioneren van het bedrijventerrein onvermijdelijk is, dit als een provinciaal belang wordt aangemerkt". In het verlengde daarvan heeft provinciale staten destijds ook besloten dat binnen het inpassingsplan, vlak langs de Blaakwetering, het bouwvlak iets opgetrokken wordt, juist om daar een mogelijkheid in de toekomst te behouden wanneer dat nodig zal blijken te zijn. Andere redenen om die aarden wal niet door te trekken zijn er niet, dus dit is gewoon het punt waar het daar langs die Blaakwetering om draait. Als het gaat over uw vraag 'wat betekent dat voor de boomgaard?', dan geldt ook daarvoor, dat de mogelijke noodzaak van een eventueel toekomstige derde ontsluiting niet onmogelijk gemaakt mag worden, op basis, nogmaals, van dit besluit van provinciale staten van juni 2013.

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. De wethouder bedankt voor de heldere beantwoording.

De voorzitter: Anderen nog over dit punt? Dat is niet het geval dan gaan we naar mijnheer Alkema van de ChristenUnie en dan gaat het over afval van Chemours en drinkwater. Mijnheer Alkema.

De heer Alkema: Dank u wel, voorzitter. "Chemisch afval bereikt drinkwater", zo luidde de kop boven het artikel over grootschalige lozing van het dubieuze stof 'GenX' in het AD van 14 april. Al vanaf 2012 heeft de provincie Zuid-Holland een vergunning afgegeven aan het bedrijf Chemours voor het jaarlijks lozen van 6400 kilogram afvalwater met de stof GenX in de Merwede. het is onduidelijk wat de risico's op lange termijn zijn. Ook een citaat uit het AD van het RIVM: het drinkwater wordt veilig geacht, maar nog niet alles over GenX is bekend. Partij 18PLUS heeft schriftelijke vragen ingeleverd, de ChristenUnie samen met de PvdA is vanwege de actualiteit van het onderwerp voor het vragenuurtje. Vragen die vanavond niet beantwoord kunnen worden, zien we graag beantwoord in aanvulling op de schriftelijke vragen van de Partij 18PLUS. We hebben de volgende drie vragen: wie is er eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het drinkwater in Ridderkerk? Wat gaat de gemeente ondernemen om GenX uit ons drinkwater te weren en of het lozen van GenX te stoppen? In ons drinkwater zit nu die stof GenX, bij andere gemeenten zit deze stof niet in het drinkwater. Kunt u ons in Jip en Janneke taal uitleggen dat we ons geen zorgen hoeven te maken? Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder mevrouw Keuzenkamp.

Mevrouw Keuzenkamp: Ja, voorzitter. Oasen is het drinkwaterbedrijf en die controleert de kwaliteit van het water en die is daarvoor verantwoordelijk. Dat is helder. U vraagt, wat gaat de gemeente ondernemen om deze lozing te stoppen? Als gemeente hebben we eigenlijk daar geen directe invloed op. De provincie verleent de vergunning en wij hebben daar direct geen zeggenschap over. Het is zo dat we eind mei een overleg hebben met verschillende gemeentes in de omgeving die zich zorgen maken over deze problematiek en wethouder Japenga en ik hebben van de week besloten om een rondje te gaan maken naar de provincie, Oasen, om te kijken wat de mogelijkheden zijn, wat precies de situatie is en hoe we daar in de toekomst hier beter mee om kunnen gaan. U vraagt naar Jip en Janneke taal van 'moeten we ons nou zorgen maken?'. RIVM heeft bepaald dat de norm voor deze stof in het drinkwater 0,15 microgram is. Het is momenteel 0,02 microgram, dus dat is ver onder de waarde. Op basis van die informatie hoeft u zich geen zorgen te maken. Het is een hele kleine waarde, maar het zit erin, het wordt geconstateerd. U hoeft zich geen zorgen te maken over dit onderwerp. Zoals gezegd, wij gaan hier wel mee aan de slag en in overleg, omdat breedgedragen het oordeel is dat we eigenlijk dit soort dingen niet moeten willen in ons drinkwater. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Alkema.

De heer Alkema: Ja, dank u wel voorzitter en ook dank aan de wethouder voor de heldere antwoorden. Of het helemaal in Jip en Janneke taal is met de microgram en de nanogram, is het volgens mij, dat weet ik niet. Ik heb ook in het inleidend gedeelte gezegd dat het RIVM nog niet alles over GenX weet. Wij vinden het onverantwoord dat Chemours afvalwater met de stof GenX loost in het oppervlaktewater. Het is de makkelijkste manier om het kwijt te raken en we willen ook als ChristenUnie willen we dat het ook direct stopt ...

De voorzitter: Mijnheer Alkema, wat is uw aanvullende vraag?

De heer Alkema: De vraag is of het college misschien bereid is om ook namens de raad een brief te gaan sturen dat ze stoppen met het lozen.

De voorzitter: Anderen nog? Mijnheer Van Os. Oh, wacht even ik zie een heleboel vingers. Mijnheer Van Os, mijnheer Kruithof en mijnheer Breeman? Gaat dat de nieuwe mode worden, twee sprekers per fractie? Mevrouw Van Nes-de Man? Zo maar doen? Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Bij mij is maar een vragensteller, maar goed. Is het in ieder geval voorbarig om te zeggen dat het drinkwater veilig is als het RIVM nog niet alles over GenX weet?

De voorzitter: Mijnheer Kruithof.

De heer Kruithof: Voorzitter, ik hoorde dat de wethouders een rondje gaat doen. Is het ook niet verstandig om dat met andere gemeenten te doen om zo sterker te staan ten opzichte van de Provinciale Staten? Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Breeman, CDA.

De heer Breeman: Ja voorzitter, uit het onderzoek blijkt dat de norm onder de 0,15 ppm is. Mijn vraag is eigenlijk: wie heeft dat vastgesteld? Mijn volgende vraag daarop is eigenlijk: moeten wij niet een tegencontrole doen als dit in ieder geval van Oasen is?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Wie voert deze controles uit en met welke frequentie wordt er gecontroleerd?

De voorzitter: De wethouder.

Mevrouw Keuzenkamp: De eerste vraag was, hoe kunt u zeggen dat het veilig is? Ik heb het woord 'veilig' niet in de mond genomen. Ik heb u gezegd dat u zich geen zorgen hoeft te maken. Het RIVM heeft deze norm vastgesteld. Dat is ook helder. We gaan met andere gemeenten in overleg, heb ik aangegeven. Ik ben niet van mening dat we een tegencontrole moeten doen ten opzichte van Oasen. Ik vind Oasen een uitstekende partij die goede kwaliteit levert en weet waar ze over heeft. Het gaat er ook niet om dat die waarde betwist wordt, het gaat er om dat die stof niet in het water moet zitten, in welke gradaties dan ook, en dat is ook de opmerking van de ChristenUnie. Ik denk dat het belangrijk is om daarop in te zetten. Er is de vraag gesteld van wilt u een brief sturen? Ik zeg u toe dat wethouder Japenga en ik samen in gesprek gaan met Chemours om te kijken hoe zij hierin staan en onze gevoelens, uw gevoelens, hierover duidelijk weer te geven. Dank u.

De voorzitter: Gaan we naar mevrouw Van Vliet Echt voor Ridderkerk en dan gaat het over de situatie op de Oostmolenwijk. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Ja, dank u wel voorzitter. Echt voor Ridderkerk is blij met het prachtige stukje natuur van de nieuwe Crezéepolder, wat het ons biedt en nog gaat bieden. Er wordt al volop gebruik van gemaakt en dat is eigenlijk de aanleiding van onze vraag met betrekking tot de veiligheid op de Oostmolendijk en dan voornamelijk aan de zijde van de Gorzen en bij het kruispunt Oostmolendijk, Rotterdamseweg. Zowel geattendeerd door buurtpreventie Drievliet en het Zand, als door onze eigen ervaringen hebben we geconstateerd dat er met name in de weekenden veel bezoekers van de Crezéepolder hun auto parkeren bovenaan in de bocht. De bocht waar de Oostmolendijk een draai maakt richting de Rotterdamseweg. Regelmatig komt het voor dat daar auto's geparkeerd staan, fietsers langs rijden, die proberen auto's in te halen, mensen met kinderen wandelen daar. Het is tot nu toe gelukkig nog niet van een ongeluk gekomen, maar het scheelt soms niet veel en dat baart ons wel zorgen. Vandaar onze vragen aan het college. Bent u op de hoogte van deze gevaarlijke situatie? Welke acties en of maatregelen gaat u nemen om die ongelukken ook te voorkomen? Op welke termijn gaat u dat doen? Daar worden we graag over geïnformeerd. Ook constateren wij, evenals de eerdergenoemde buurtpreventie, vervolgens dat er ook gevaarlijke situaties ontstaan bij de oversteek van het kruispunt Oostmolendijk, Rotterdamseweg. De oorzaak daar is onder andere gelegen in uitermate korte afstelling van de verkeerslichten voor het gemotoriseerde verkeer. Dat komt vanuit de Oostmolendijk Oudelande en dan het kruispunt oversteekt. Dit verkeer krijgt slechts vijf seconden groen licht, terwijl het tegemoetkomend verkeer, voetgangers, fietsers, minimaal 19 seconden krijgen. Daarom wordt er ook veelvuldig door auto's van die zijde door oranje en rood licht gereden. Als we daarnaar kijken is vaak maar twee auto's die net door het licht kunnen en sommige auto's staan daar erg lang en die vinden dat vervelend en die rijden dan toch door oranje en rood over de Rotterdamseweg heen. Omdat het naar onze mening niet lang meer kan duren voordat er echt een ernstig ongeval ontstaat, willen we de wethouder ook dringend verzoeken om op korte termijn deze groene doorrijtijd te verlengen en daarmee niet te wachten tot de herinrichting van deze kruising. Die staat nu gepland voor 2018. De renovatie, zoals ons bekend was, is al eens een keer verschoven van 2016 naar 2017 en nu vervolgens weer naar 2018. Wij vinden dat echt niet kunnen en wij verzoeken de wethouder ook om passende acties te ondernemen. Ik zie uw reactie gaarne tegemoet.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Smit.

De heer Smit: Dank u wel, voorzitter. De Crezéepolder is inderdaad een succes, dat kunnen we met elkaar constateren en dat is natuurlijk ook heel mooi, maar daar zit ook een schaduwkant aan als het gaat om het parkeren. Het parkeren is inderdaad een probleem, dat is ons bekend en daar is in die zin ook al actie ondernomen dat er een afspraak gepland is of wordt, maar ik weet dat er in ieder geval druk aan gewerkt wordt door in ieder geval de provincie, de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht en de gemeente Ridderkerk en wellicht dat ook het waterschap erbij betrokken wordt. In ieder geval is dat wel ons verzoek en wij vinden dat het waterschap erbij betrokken zou moeten zijn. Maar goed, daar wordt nu volop aan gewerkt om een aantal mensen bij elkaar te krijgen. Zoals gezegd het overleg is gepland, dus over maatregelen kunnen we op dit moment, dat is te prematuur, kunnen we voor de rest nog even niets melden. Natuurlijk, als er iets te melden valt, dan willen wij u graag daarvan op de hoogte stellen, dat is duidelijk, lijkt mij. Als het gaat over de verkeerslichten en de wachttijden/dan wel doorrijtijden. Het is in de eerste plaats denk ik goed om in ieder geval te beseffen dat de verkeerslichten, verkeersregelinstallatie, moet ik officieel zeggen geloof ik, in eigendom en beheer is bij het waterschap. Dat bij het instellen van die verkeersregelinstallatie, is er bewust gekozen voor een korte periode groen licht vanaf de Oostmolendijk, ook om daar sluipverkeer tegen te gaan en aan de andere kant en dat is hier volgens mij eerder ook al eens aan de orde geweest, de doorgaande route Rotterdamseweg en het zo vlot mogelijk zien leeg te trekken van de Vlietlaan, dat zijn natuurlijk ook wel heel belangrijke zaken. Dus om die reden is het afgesteld zoals het op dit moment is afgesteld.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Ja, dank u wel voorzitter. Nou, het doet ons deugd dat de situatie bekend is en dat u inderdaad afspraken hebt gepland, binnenkort hoop ik dan inderdaad, met de provincie en de gemeente en eventueel het waterschap. Dus daarover worden we graag nader geïnformeerd. Met betrekking tot uw opmerking over het kruispunt. Ja, ik kan mij herinneren dat dat inderdaad zo is dat die korte doorrijtijden ooit zijn ingesteld en dat was inderdaad tegen sluipverkeer, alleen dat was in de jaren '80 het geval en nu betreft het eigenlijk veel meer lokaal verkeer tussen de Oosterdam en de bewoners die richting het Crezéepolder gaan of naar de Paradijshoeve en terug. Dat sluipverkeer, dat is niet meer zo aan de orde. Wat veel meer aan de orde is, is het feit dat er zo kort maar een groen licht situatie is dat mensen gewoon geïrriteerd raken en doorrijden en daardoor ontstaat er juist een gevaarlijke situatie. Als daar een ongeluk gebeurt, trekt u dat kruispunt toch niet leeg, want dan staat het vol met ongeval en ambulances. Ik wil u toch nog eens vragen om met het waterschap, want ik weet dat het daar ook in beheer is, te praten of dat toch niet anders kan? Eerder dan 2018.

De voorzitter: Anderen over dit onderwerp? Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Dank u wel, voorzitter. Misschien een kleine suggestie richting de wethouder als er gesproken gaat worden met de provincie en andere gemeenten over de maatregelen. Een betere fietsenstalling daar zou ook aan alle problemen een eind maken, denk ik.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Smit: Voorzitter, dat laatste is natuurlijk altijd goed om met de fiets naar een natuurgebied te komen en niet met de auto. Dan kan een deel van de oplossingen van het probleem wellicht zijn. Richting mevrouw Van Vliet, ik denk dat het wel belangrijk is, wat was er nu eerder, dat is een beetje een kip/ei discussie, maar ik denk dat juist het feit dat er geen sluipverkeer is, te danken is aan het feit dat het zo onaantrekkelijk is geworden om over de Oostmolendijk te gaan. Ik denk ook dat als je dat verandert, dat je ook weer heel snel nieuw sluipverkeer vanaf de Rijksweg zou krijgen, die die route zou gaan nemen richting de Rotterdamseweg.

Maar goed, daar kan je natuurlijk over twisten, dat ben ik me bewust. Feit is wel dat deze verkeersregelinstallatie niet de modernste is, dat dat in 2018 hopelijk, maar u geeft zelf al aan, het wordt nogal eens opgeschoven door het waterschap. Helaas, zeg ik dan maar. Dat dat het moment is van het opnieuw asfalteren van de Rotterdamseweg en het vernieuwen van de verkeersregelinstallatie en dat wellicht een wat intelligentere installatie ook wat meer mogelijkheden biedt want dan kan je het ook wat meer laten reageren op het aanbod van het verkeer. Nu zit je gewoon met vaste tijden vast. Ik ga nu niet de illusie wekken dat we dit nu met deze installatie gaan oplossen. Het is wel een punt, wat we gewoon in ogenschouw moeten nemen op dit moment dat we daar vernieuwingen gaan toepassen en vooruitlopend daarop heb ik u net aangegeven, gaan we in ieder geval kijken hoe we het aanbod van auto's beter kunnen faciliteren.

De voorzitter: Dank u wel, dit was ... Nee, nee sorry. U heeft tal van andere mogelijkheden om het aan de orde stellen. Dit was het wat het vragenuur betreft. Vragen voor raadsleden.

3. Lijst van ingekomen stukken (zie afzonderlijke lijst), nadere inlichtingen over gegeven schriftelijke beantwoording (art. 40 RvO' en stemming over eventueel ingekomen verzoeken om een interpellatie.

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 3, lijst van ingekomen stukken. Iemand over de lijst van ingekomen stukken? Dat is niet het geval, dus dan is dat vastgesteld.

4. Vaststelling besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 februari 2017

De voorzitter: Vaststelling van de besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 februari 2017. Iemand daarover? Niemand, zodat ook dat is vastgesteld.

5. Zienswijze ontwerp-herziening van de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM)

De voorzitter: Agendapunt 5, zienswijze ontwerp herziening van de visie ruimte en mobiliteit. Wij hebben in de commissie afgesproken een uitgebreide stemverklaring van de Partij van de Arbeid en Echt voor Ridderkerk, maar zo'n uitgebreide dat er eventueel ook op gereageerd zou kunnen worden. We hebben afgesproken tien minuten maximaal hier aan te besteden. Wie van de Partij van de Arbeid? Mijnheer Rijdsdijk en wie van de, mijnheer Los. De heer Rijdsdijk, gaat uw gang.

De heer Rijdsdijk: Dank u wel, voorzitter. De Partij van de Arbeid Ridderkerk is voor windenergie, maar wij zijn tegen windturbines in dichtbevolkt gebied. Wij zijn blij dat het college zich in de zienswijze uitspreekt tegen een mogelijke wintermine op BT-Oost. Niet voor niets heeft de raad zich eerder op ons initiatief in een motie uitgesproken tegen windturbines op BT-Oost. Het is jammer dat die motie in deze zienswijze niet wordt genoemd. Teleurstellend vinden wij het dat het college zich nauwelijks verzet tegen eventuele windturbines in Stormpolder, tegenover Bolnes. Geluid over water draagt ver en komt daardoor versterkt aan in Bolnes. Bovendien zullen de flats aan de rivier in waarde dalen. Ook betreuren wij het dat het college zich heeft neergelegd bij de windturbines in Nieuw Reijerwaard. Het inpassingsplan maakt de komst van drie windturbines mogelijk, maar je kunt altijd het gesprek met de provincie aangaan. Rijsoord en West zitten straks met de gebakken peren; de werkgroep lucht en geluid heeft er ook herhaaldelijk op gewezen. Wij zijn voor het indienen van een zienswijze, maar niet voor een zienswijze in deze vorm. Wij zullen dan hier ook niet mee instemmen, maar zelf nog een keer ons ongenoegen kenbaar maken bij de provincie, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Los, Echt voor Ridderkerk.

De heer Los: Ja, dank u wel voorzitter. Een citaat uit de zienswijze: "wij werken constructief mee door 9 van de 45 megawatt aan reeds ingeplande windturbines te realiseren". Er staat ook nog: "De gemeente is van mening dat meer windturbines in en nabij Ridderkerk een te grote aantasting is voor de leefomgeving die dit zwaar belast is". Dat is waar. Maar voorzitter, ook die 9 megawatt is al een veel en veel te grote aanslag op de leefomgeving, die ons bovendien door de strot is geschoven, evenals het provinciale inpassingsplan. De maat is meer dan vol bij het zien van deze onverantwoorde escapades van de provincie. Het brengt ons helemaal niets, ook geen klimaatverbetering. Het leefklimaat wordt echter wel volkomen onderuit gehaald. Er is sprake van een totale molenkolder bij de provincie, het zou eigenlijk best eens gezegd mogen worden. Het zal u dus ook geen verrassing zijn dat deze zienswijze wat EvR betreft veel te soft is. Het voorstel steunen wij dus niet, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Is er nog behoefte hierop te reageren? Of zijn er nog anderszins stemverklaringen? Heb ik genoteerd dat de Partij van de Arbeid en Echt voor Ridderkerk geacht worden tegen deze zienswijze te zijn. Zijn er ook meer tegenstemmers? Dat is niet het geval, zodat ook dat is vastgesteld.

6. Voorstel gebiedsontwikkeling Driehoek Het Zand

De voorzitter: Agendapunt zes, voorstel gebiedsontwikkeling Driehoek Het Zand. Ik ga nog eventjes de introductie afmaken. Wij hebben in de commissie afgesproken ter debat 45 minuten. Dat betekent een eerste termijn van maximaal drie minuten en mevrouw Parren wil ons iets mededelen, gaat uw gang.

Mevrouw Parren-Leutscher: Dank u wel, voorzitter. Graag wil ik vooraf aangegeven dat ik niet aan de beraadslaging mee zal doen en mij zal onthouden van stemming vanwege persoonlijk belang. Dank u.

De voorzitter: Omdat u er zo dichtbij woont, hé? Juist. Een debat van 45 minuten, eerste termijn maximaal drie minuten. Wie van u? Mijnheer Van Nes, mijnheer Ros, mijnheer Van Nes de andere, mijnheer Breeman, Mijnheer Van Os, mijnheer Rijdsdijk, mevrouw Van Nes-de Man. Mijnheer Van Nes, Leefbaar Ridderkerk, max drie minuten, gaat uw gang.

De heer G.J. Van Nes: Dank u wel, voorzitter. Op 16 april van vorig jaar heeft de raad een besluit genomen om de gebiedsontwikkeling Driehoek het Zand te starten. Er is een ruimtelijke verkenning uitgevoerd voor deze ontwikkeling waarbij gekeken is op welke wijze het vastgestelde programma in de verkennende notitie ruimtelijk kan worden ingepast in Driehoek het Zand. In de startnotitie zijn een aantal functies vastgesteld, welke ontwikkeld kunnen worden binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders. Het voorstel komt nu, word aangegeven, omdat vanwege de aantrekkelijke markt er nu kans is om Driehoek het Zand tot ontwikkeling te brengen. Bij de argumenten in het voorstel staat ook dat er aandacht voor belanghebbenden en betrokkenen dient te zijn en dat er meerdere malen overleg heeft plaatsgevonden met diverse participanten. Leefbaar Ridderkerk is benieuwd naar de reacties van deze groeperingen en vraagt de wethouder waarom dit niet is verwoord in het voorstel. Alléén vermelden dat er overleg heeft plaatsgevonden, vinden wij onvolledig, meer juist is ook het vermelden van de uitkomst. Ten aanzien van de uitgereikte uitgangspunten op hoofdlijnen in bijlage één is het voorstel gebiedsontwikkeling opgenomen. Voor Leefbaar Ridderkerk zijn zowel de stedenbouwkundige randvoorwaarden als de groenstructuur erg belangrijk. Wat betreft de bebouwing, Leefbaar Ridderkerk is geen voorstander van acht hoog bouwen en ziet liever dat de bebouwing tussen de drie en vooral de maximale zes bouwlagen zeer beperkt blijft. Bij de ruimtelijke invulling van de uitgangspunten zijn de realisaties van de gymzaal en de buitensportfaciliteiten randvoorwaarden meegenomen. Wij vragen nadrukkelijk bij de ontwikkeling rekening te houden met de groene uitstraling en openheid van het gebied. Vergroten van de gebruikswaarde en de realisatie met de

omliggende groenstructuren, zoals het oude wijklint, het Erasmuspark, de bestaande waterstructuur en vooral het zicht vanuit de bestaande bebouwing. Voorzitter, Leefbaar Ridderkerk kan instemmen met de onder punt één genoemde voorstel gebiedsontwikkeling Driehoek en wat betreft punt twee, uit het raadsvoorstel het voorkeursscenario voor de buitensportfaciliteit, hiervan kunnen wij instemmen met het voorstel voorkeur uitgaand naar scenario één. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Ros, D66/GroenLinks.

De heer Ros: Dank u wel, voorzitter. In Ridderkerk maken we soms opvallende keuzes. We zitten in de periferie van een grootstedelijke agglomeratie, maar met een duidelijk centrumhart. Nu is het vreemde dat er in het centrum van Ridderkerk eengezinswoningen verrijzen, terwijl daar hoogbouw en appartementen eigenlijk wel een logische keuze zijn en dat aan de randen van de agglomeratie, dus aan de randen van de grote stad, dus bijvoorbeeld hier waar traditioneel veel jonge gezinnen wonen, ook weer veel appartementen verrijzen. Dan zelfs tot acht verdiepingen. Het plan zelf, voorzitter. Wanneer ik het lees en vooral de groene invulling, dan zie ik mezelf al lopen door een prachtig park gebied, waar kinderen ravotten, de dijkwaarde hersteld is en ik in mijn kaplaarzen over een paadje slenter langs de waterpartij vanaf het open karakter richting de natuurlijke zichtlijn. Dat je dan af en toe een pittoreske flat van twintig meter tegenkomt, mag de pret niet drukken. Voorzitter, even serieus, deze tussenstand. Na de startnotitie van vorig jaar blijven er veel vragen opdoemen. D66/GroenLinks is heel erg teleurgesteld dat er ondanks verzoeken vanuit meerdere fracties in de raad vorig jaar, geen duurzaamheidsparagraaf is opgenomen. De voorzichtige toezegging van de wethouder in de commissie vorige maand om een paar projectontwikkelaars ter sprake te brengen, is ons echt veel te mager. Wanneer durven we nou als Ridderkerk eens te zeggen: "energieneutraal en anders niet". Tijdens de startnotitie hebben we een discussie gehad over een ruimtelijke claim van de provincie over een mogelijke HOV verbinding. Hoe staat het hiermee? Onze fractie heeft toen ook gepleit om eens werkelijk te bouwen voor jongeren: betaalbare, kleine, hoogwaardige woningen. Daarnaast is D66/GroenLinks is blij dat de buitensport gefaciliteerd gaat worden. Helaas heeft men op deze plek geen ruimte meer voor een jongerensoos. Al deze punten werden vorig jaar afgedaan met de mededeling: 'we nemen het mee in de notitie'. Helaas zien we daar nog echt te weinig van terug. Daarom zal het aan de antwoorden van de wethouder afhangen of we kunnen instemmen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Nes, ChristenUnie.

De heer A. Van Nes: Voorzitter, dank. Een goede preek bestaat uit drie punten. Vandaar vandaag drie punten. Bij de behandeling van de startnotitie vroeg de ChristenUnie aandacht voor de paragraaf duurzaamheid en wij zijn wel verheugd met het raadsvoorstel en de verduidelijking van de wethouder in de commissie dat de projectontwikkelaars, c.q. projectaannemers, uitgedaagd worden tot toepassing van duurzaamheidsmaatregelen en dat deze projectontwikkelaars vervolgens op grond hiervan voorrang krijgen bij de beoordeling en de aanbesteding. Ten tweede zijn we ook verheugd met het gevolgde participatietraject dat heeft plaatsgevonden en dat de groenstructuur en de watergangen zijn ingepast. Ook daar hebben we aandacht voor gevraagd en blijven we aandacht voor vragen. Ten laatste stemmen we in met het voorkeursscenario 1 en wensen we de wethouder succes met de mededeling dat we het vervolg kritisch zullen volgen, zeker ook wat betreft het aantal parkeerplaatsen voor het winkelcentrum. Voorzitter, ik hou van korte preken. Dank u.

De voorzitter: Ik ben benieuwd of u dat zondags ook zegt. Mijnheer Breeman, het CDA.

De heer Breeman: Dank u wel, voorzitter. Wijk het Zand kenmerkt zich als een rustige omgeving met een open karakter en relatief veel hoogbouw van een toenmalige leefomgeving voor gezinnen met jonge kinderen is ook deze wijk de laatste jaren aan het proces van oudere inwoners onderhevig. Oorspronkelijk was voor de ontwikkeling van de Driehoek gekozen voor een combinatie van hoogbouw en grondgebonden woningen. Helaas zien we nu een conceptinrichting van drie grote flatgebouwen met als optie drie tot wel zes woonlagen hoog. Wij vinden dat daarmee het open karakter van de wijk het Zand, met de verbinding naar Drievliet en het winkelcentrum, te zwaar wordt afgegrensd door het flankeren van deze drie voorgestelde hoogbouwflats. Door te kiezen voor de bouw van appartementen wordt tevens de nadruk gelegd op het huisvesten van ouderen. Het bouwen van appartementen in combinatie met grond gerelateerde woningen zou hiermee betere in overeenstemming kunnen zijn voor de beeldvorming en de eindrealisatie met de toevoeging van deze wijk. Wij zijn ook dan voorstander om de bebouwing zo laag mogelijk te houden en op deze manier de toegang tot de wijk een wat vriendelijker uitstraling te geven. Een cohesieve samenstelling van leeftijd en inkomen zou voor dit deel van de wijk een verrijking kunnen zijn. Voor het parkeren van auto's voor bewoners worden er een aantal opties aangedragen tussen ondergronds en bovengronds parkeren en wel aan de binnenzijde van de appartementsgebouwen. Gelet op de faciliteiten en de voorgenomen activiteiten rondom, zoals de geplande sportaccommodatie, maar ook het winkelcentrum aan de overzijde van het Zand, kan dit leiden tot toenemende parkeerproblemen binnen de geplande nieuwbouw en daarbuiten. Het realiseren van ondergrondse parkeerplaatsen voor deze bewoners zou dan ook een welkome bijdrage kunnen zijn. Dit komt niet alleen de veiligheid ten goede, maar ook daarmee het creëren van tevens meer bovengrondse parkeerfaciliteiten voor bezoekers, onder andere voor sportaccommodatie alsmede het winkelend personeel, het winkelpubliek aan het Vlietplein. Het projecteren van een buitensportaccommodatie is zeker een initiatief dat een extra beleving van de wijk kan creëren. Toch willen wij erop wijzen dat meer aandacht zou moeten worden besteed aan het voorkomen van te veel geluidsoverlast en in de directe woonomgeving. Ook een plek voor de samenkomst van jongeren is zeker een niet onbelangrijke aanvulling voor de wijk. Echter, wij vinden het belangrijk dat zowel de jongeren als de wijkbewoners hierin voldoende ruimte vinden. Door te kiezen voor de bouw van appartementen beperken we ons tot een aantal specifieke doelgroepen, zoals ouderen, maar ook jongere starters. Het zou een mooi initiatief kunnen zijn om een concept toe te passen die tussen jongere en oudere bewoners een harmoniserende werking kan hebben. Door toepassing in het bouwconcept van de woningen zouden jonge starters en senioren op deze manier de interactie tussen generaties kunnen aangaan, elkaar helpen en taken aanvullen waar dit mogelijk zou kunnen zijn. Duurzaam bouwen wordt langzamerhand een vanzelfsprekendheid. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente zich inzet voor een duurzame leefomgeving, gericht op de eisen en milieu, aspiraties voor de toekomst moeten we naar energieneutraal, dus die nul op de meter. Laten we dit nu als uitgangspunt nemen en ons inzetten voor de woning van morgen, waar een gasaansluiting niet meer van toepassing hoeft te zijn. Tot slot vinden wij dat bij het laatste project in het Zand, die tevens de toegang verleent tot deze wijk, een representatieve uitstraling zou moeten hebben waar bewoners rust en veiligheid kunnen vinden en jong en oud elkaar op straat kunnen ontmoeten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Os, Partij 18PLUS.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Partij 18PLUS heeft sterk de indruk dat het college ieder stukje groen in Ridderkerk volgebouwd wil hebben met woningen. In eerdere vergaderingen heeft Partij 18PLUS al aangegeven geen 50.000 plus gemeente te willen worden. Het gebied zou zich echter uitstekend lenen voor de nieuwbouw van het Gemini college. Aangezien het eerder amendement van Partij 18PLUS hierover niet op een meerderheid kon rekenen, zijn wij van mening dat het gebied dan maar moet blijven zoals het nu is. Wat overigens wel bijzonder is om te lezen in het voorstel van het college is om een ontmoetingsplaats voor 18

plus te realiseren. Uiteraard zijn we zeer vereerd, maar we beschikken over een eigen kamer hier in het gemeentehuis. Mocht het voorstel het vanavond halen, dan zou ik het college willen verzoeken er niet al te veel haast mee te maken. Het kan namelijk wel eens een verkiezingsitem gaan worden, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Rijdsijk, Partij van de Arbeid.

De heer Rijdsijk: Dank u wel, voorzitter. De Partij van de Arbeid Ridderkerk is een voorstander van de ontwikkeling van de Driehoek. Dat waren en dat zijn we, het Vlietplein is eerder ingrijpend gerenoveerd en heeft daardoor een positievere uitstraling gekregen. Met dank aan al die ondernemers die zich dagelijks inzetten voor een levendig plein. Wij vinden het belangrijk dat nu ook de laatste fase wordt voltooid. Een verdere verbetering van de Driehoek kan bovendien bijdrage aan het verminderen van de overlast van hangjongeren die bewoners van het Vlietplein en het Erasmuspark bij tijd en wijle ervaren. Het wegvallen van de sporthal biedt kansen om een groen en een verbindend gebied te realiseren tussen Drievliet en het Zand met een open en uitnodigende blik op het Vlietplein. Meerdere keren hebben wij daar op gewezen. Dan moet daar bij de plaatsing van de toekomstige woningen, gymzaal en buitensportfaciliteit wel rekening mee worden gehouden. Tot onze teleurstelling heeft het college de kaders voor het nieuwe plan zo opgesteld dat er drie grote bouwblokken van maximaal zes woonlagen kunnen worden neergezet. Dat zijn bouwblokken van 20 meter. Twee daarvan komen dicht op bestaande bebouwing te staan. Op de hoek van de Vlietlaan en de Erasmuslaan wordt bovendien de mogelijkheid geboden om extra hoog te bouwen. Acht woonlagen hoog, hoger, hoogst. In plaats van dat Drievliet en het Zand met elkaar worden verbonden, wordt er een wand neergezet, met het groen op een onlogische plek. Wij vragen ons af: wiens belang wordt daarmee gediend? En toen bleef het eindpunt even hangen. Heel fijn, de techniek... De Partij van de Arbeid is voorstander van een inclusieve samenleving, een samenleving waarin iedereen meedoet en waar in iedereen ertoe doet. De betaalbaarheid van de nieuwe woningen is voor ons een belangrijk aandachtspunt. Ook voor Ridderkerkers met een smallere beurs moet er binnen de gemeente voldoende verhuismogelijkheden zijn. Speciale aandacht dient er te zijn voor voldoende parkeergelegenheid. Niet alleen voor de toekomstige bewoners, maar ook voor bezoekers van het Vlietplein en de nieuwe gymzaal, zeker nu de parkeerplaatsen worden heringedeeld. De oversteekbaarheid van de Vlietlaan is in Drievliet en het Zand al langer een punt van zorg. De verkeersenquête van het wijkoverleg heeft dat nogmaals onderstreept. Verdere ontwikkeling van de Driehoek betekent in de ogen van de Partij van de Arbeid Ridderkerk ook, dat er serieus werk wordt gemaakt van een veilige Vlietlaan, ook met het oog op schoolgaande kinderen. Wat ons betreft wordt daar nu al mee begonnen. Mevrouw de voorzitter, ik ga afronden. Niet genoeg kan worden benadrukt dat het van belang is om alle betrokkenen bij de verdere uitwerking van dit plan te betrekken. Het is een gemiste kans dat directe omwonenden, zowel de besturen van verenigingen van eigenaren van de aangrenzende appartementsgebouwen tot nu toe niet om hun mening is gevraagd. De toekomstige gebruikers van de gymzaal willen graag bij het programma van de eisen worden betrokken. Wij hebben begrepen dat de beoogde locatie van de gymzaal niet hun voorkeur heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Het is goed dat deze postzegel nu eindelijk ook ontwikkeld kan worden. De ideeën die in de startnotitie opgenomen zijn over de invulling konden onze instemming krijgen. Echter zien wij, voor wat betreft de woningbouw, er niet veel van terug in het voorstel. In de startnotitie staat dat voor de wijk Het Zand wordt gedacht aan het toevoegen van extra kwaliteit door het realiseren van hoogwaardige appartementen met een beperkte bouwhoogte en specifieke laagbouwoningen. Ook wordt aangegeven dat appartementen onderdeel kunnen zijn van het totale plaatje, maar dat daar een scherpe

marktanalyse voor nodig is. Men denkt aan 100 tot 120 appartementen in blokken van drie, zes en acht woonlagen. Komt dit uit de scherpe marktanalyse of komt het uit de prijsvraag rollen, die volgens de startnotitie hieraan verbonden was? Hoe ziet u woonblokken van maximaal zes en acht hoog in relatie tot een groene uitstraling en openheid van het gebied. Vanwege openheid en zichtbaarheid vanaf de Vlietlaan moet ook immers de sporthal Drievliet verdwijnen. Gebruikers hebben daar zeer gemengde gevoelens bij. Voor de Drievliethal komt een kleine eenvloers gymzaal terug, volgens de plannen. In een bijeenkomst van het wijkoverleg Drievliet het Zand bleek dat de basisscholen De Botter en De Bongerd niet in deze laatste plannen gekend zijn. Onder andere zij zijn gebruikers van de Drievliethal. Ook overleg hierover met de VvE's van Palladio en appartementencomplex aan de Zeemanstraat die uitkijken op de Driehoek, is men vergeten. Wat heeft men opgestoken van de notitie 'Ridderkerk dragen we samen'? Dit wordt wellicht weer een onderwerp voor de aanjaaggroep die deze nota in mei weer bekijkt en toetst en dan wederom constateert dat men weer groepen is vergeten mee te laten participeren. Kan de wethouder toezeggen dat bij uitwerking van dit voorstel wel de VvE's en De Bongerd en De Botter worden meegenomen in het overleg? Bij de bouw van 100 à 120 nieuwe woningen in de Driehoek zal ook het aantal verkeersbewegingen fors toenemen. De laatste jaren zijn er al de nodige woningen in dit gebied gebouwd. Door twee van de appartementencomplexen voor de auto toegankelijk te maken via de Erasmuslaan en de Hugo de Grootlaan, zou het verkeer op die wegen, maar zeker ook op de Vlietlaan, fors toenemen. Dit baart ons zorgen. Hoe denkt u daarmee om te gaan? Kan de wethouder toezeggen dat hier voldoende aandacht voor is en in de verdere uitwerking van de plannen? Verder is het goed dat er aandacht is voor de buurtsportlocaties en de ontmoetingsplek in het midden van het gebied, waarbij wel duidelijk is dat hier gewaakt moet worden voor overlast. Hier laat ik het even bij.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Smit, aan u het woord.

De heer Smit: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, misschien is het goed om vooraf toch nog even met ons terug te blikken naar het punt waar we eigenlijk vandaan kwamen. Het is alweer even geleden, dat geef ik direct toe, maar wat voorlag was toen een bijzonder massief plan met een enorm grote sporthal, die ook een bijna regionale functie zou moeten gaan vervullen, met ook fors wat woningen eromheen. Een enorm massief complex. Ik wil het nog even toch wel voor ogen schetsen, want dat is eigenlijk het plan wat ooit in de raad ook aan de orde is geweest en waar we vanaf zijn gestapt, omdat het gewoon niet gerealiseerd kon worden om de u bekende redenen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Het bevreedt mij dat de wethouder nu komt met waar we vandaan komen, dat plan van de massieve sporthal, dat complex. Dat was compleet van de baan en daar is een hele nieuwe startnotitie overheengekomen die veel meer aandacht voor groen heeft en dingen die door alle raadsleden zo ongeveer herhaald zijn vanavond.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Smit: Voorzitter, op die andere punten kom ik nog terug, maar ik wil toch even schetsen waar we aanvankelijk vandaan kwamen en dat was wel degelijk dit plan wat toen aan de orde was. Wat ik ook toch nog wel even in zijn algemeenheid wil schetsen dat is dat er elders in Het Zand, zoals u weet, ook het nodige gebouwd wordt en dat zijn allemaal eengezinswoningen of bijna allemaal eengezinswoningen. De laatste fase die we daar gehad hebben en ook de fase die nu, fase vier is dat zo uit mijn hoofd, ook dat zijn allemaal eengezinswoningen. In die zin denk ik dat we daar ook wel op een realistische manier naar moeten kijken en dat je het breder moet zien dan per bouwplaats op zichzelf. Dat neemt niet weg dat we ook juist, gelet op de

signalen die we eerder gehad hebben en die ik helemaal met u deel dat we moeten kijken om het groene en verbindende karakter, om het water met elkaar ook te gaan verbinden, het liefst ook met een natuurlijke looproute die het ooit had en dat we moeten kijken naar het verbinden, al is het maar visueel, van het dijklint wat daar heel erg breed is opengebrouwen, zou je kunnen zeggen. Dat zijn elementen die we graag ook gaan doen en waar we graag ook naar kijken. Waar ik me enigszins over verbaas, is dat we volgens mij in de commissie ook gesproken hebben over de drie bouwvlakken die in de tekening staan en die bouwvlakken die de tekening staan die worden nu ineens geïnterpreteerd als zijnde drie torenflats of zoiets. Dat is niet aan de orde. In de commissie zelfs nog de vraag gesteld: 'hoe is nu ongeveer de verdeling grondgebonden woningen, appartementen?' Toen heb ik gezegd: 'nou, het is enigszins over de duim, maar we zijn uitgegaan van ongeveer 100 à 120 woningen en afhankelijk van de programmering, maar daar wil natuurlijk ook een ontwikkelaar zijn ideeën in kwijt kunnen, maar dat is juist de volgende fase die we in gaan, maar zijn we ervan uitgegaan dat ongeveer ook over de duim, ongeveer de helft, kan iets meer zijn, kan iets minder zijn, grondgebonden is'. De helft ongeveer, dat zal in de vorm van appartementen kunnen. Appartementen, dat kunnen dan delen zijn in die bouwvlakken van drie hoog, maar ik heb toen ook gezegd: 'als u kijkt naar wat er omheen staat', Palladio is door iemand genoemd, dat is volgens mij tien hoog of zoiets. Aan de andere zijde van de Erasmuslaan staat ook een appartementencomplex wat volgens mij zeven of acht hoog is, dus zo vreemd zijn deze hoogten ook niet als je kijkt naar de andere kant van de Vlietlaan, ook daar is de hoogte ingegaan boven de Lidl. Dus in die zin, als een stedenbouwkundige ernaar kijkt, dan is het niet vreemd dat je hier en daar dus ook de hoogte ingaat. Uiteindelijk heeft die programmering er ook mee te maken, dat geef ik ook maar even in zijn algemeenheid even aan, dat we met elkaar ook wel, neem ik aan, de wens hebben om daar een financieel gezonde exploitatie neer te kunnen leggen. Als u die dingen allemaal bij elkaar brengt, dan denk ik dat we naar een substantieel beter plan zijn gekomen, waarin veel meer openheid zit dan dat oorspronkelijk het geval was, waarin we grondgebonden woningen kunnen realiseren op verschillende types en waarin we ook appartementen kunnen realiseren, waar ook in Ridderkerk nog altijd behoefte aan is en dan is het niet zo dat we ineens aan de randen alleen maar appartementen doen en in het centrum alleen maar eengezinswoningen, want ook in het centrum worden er ook heel wat appartementen gebouwd en worden er ook eengezinswoningen gebouwd, maar juist dat mengen vind ik wel heel mooi en dat je dat dan ook op zo'n plek doet, passend binnen de omgeving. Ik denk dat dat ook heel goed is, dus dat we daar op die manier daar naar kijken. Als het gaat over de participatie, is ook verschillende keren genoemd. Er is bij de voorgaande notitie met een aantal specifieke belanghebbenden overleg gevoerd. Dat kunnen zorginstellingen zijn, maar ook winkeliersverenigingen. Nou, dat is voortgezet om te komen tot deze sets van uitgangspunten. Ook met de jongerenraad bijvoorbeeld als het gaat over de buurtsportlocatie. Dit is in feite een tussenstap die we zetten, die we als raad over het algemeen nooit zetten, maar juist omdat deze driehoek en dat heb ik u eerder toegezegd, toen de stekker uit het vorige plan getrokken werd, heb ik u toegezegd om u meer dan gemiddeld in dit proces mee te nemen. Dus vandaar dat we nu ook deze tussenstap aan de raad voorleggen. Natuurlijk moet dit nu verder uitgewerkt gaan worden in een document ten behoeve van aanbesteding, c.q., prijs vraag en dat gaat leiden tot een ruimtelijke inpassing en dat zou een bestemmingsplanwijziging gaan worden, schat ik zo maar in. En een bestemmingsplanwijziging heeft weer zijn route, zoals u die kent, rondom, en inspraak, want er wordt een voorontwerp gemaakt, daar kan op ingesproken worden en vervolgens komt er een ontwerp waarop zienswijzen op worden ingediend en dan krijgen ook de omwonenden alle mogelijkheden om daar hun zegje over te doen om het maar huiselijk uit te drukken. Dat moet niet verward worden, overigens dat participatieverhaal, met de opmerkingen die ook gemaakt zijn over hoe het zit met de gebruikers van een sporthal. Het gaat hier nu niet in dit verhaal over een programma van eisen voor een gymzaal en wat erin moet zitten, of wat er niet in moet zitten. Het gaat er nu om welk programma kunnen en willen we kwijt in dit gebied en hoe kan dat op een stedenbouwkundige, ruimtelijke verantwoorde manier worden ingepast. Zijn dit dan de randvoorwaarden die we mee willen geven aan een aantal partijen om die maximaal uit de dagen: kom

met mooie plannen en zo goed mogelijke inpassing. Nou ja, aan de hand daarvan gaan we verdere ruimtelijke procedures lopen. Rondom het duurzaamheidsperspectief is ook verschillende keren in de commissie en ook met elkaar over gesproken en toen heb ik ook gezegd: ik vind niet dat we dingen dwingend moeten gaan opleggen, maar ik denk dat het juist kunst is om degene die inschrijven op zo'n plan, die aan een aanbesteding meedoen, dat we die maximaal prikkelen en uitdagen om met de meest duurzame oplossing te komen en dan mag dat van mij, de heer Van Nes noemde dat, voorrang krijgen. Ik heb toen volgens mij aangegeven dat je natuurlijk in het kader van de aanbesteding ook kan aangeven: welke gewichten ken je daar aan toe en dat weegt natuurlijk wel mee in het eindoordeel uiteindelijk, dus als we hier meer dan gemiddeld gewicht aan toekent, dan heeft dat natuurlijk een zeker effect op de mate waarin je wel of niet kans maakt zo'n aanbesteding te winnen. Ik denk dat we daar heel goed naar moeten gaan kijken. Parkeren is ook verschillende keren aangegeven. Natuurlijk moeten we daar heel goed naar kijken. Aan de andere kant moeten we ook daarbij bedenken dat we niet alleen in dit gebied bezig zijn, maar dat we ook kijken naar de overzijde van de Vlietlaan en dat daar de sporthal weggaat. Wat juist een, althans, dat denken wij dat die daar weggaat, maar dat dat een verkeersaantrekkend object is en je zal moeten bekijken wat is nu de parkeerbehoefte van de woningen die hier komen, ook in relatie tot het wegvallen van een deel van de parkeerbehoefte als je die sporthal weglaat. Die balans, daar zullen we gewoon opnieuw naar moeten kijken en natuurlijk kijk je dan ook hoe kan een goede verkeersafwikkeling plaatsvinden en volgens mij was het de heer Breeman die ook iets zei van, ja het zou wel mooi zijn om parkeren ondergronds te doen. Nou, dat is wel een heel erg dure oplossing, maar verdiept kan je altijd naar kijken wellicht en daar zijn ook wel gedachten over, dat we in ieder geval zoveel mogelijk auto's ,oneerbiedig gezegd, uit het zicht wil hebben. Vandaar dat ook die vormen ingetekend zijn die voor sommige dus kennelijk suggereren dat het allemaal drie hoge appartementen worden, maar dat die vormen getekend zijn om juist aan te geven: in het binnengebied willen wij zoveel mogelijk parkeren hebben en laat dat wonen afzijdig zijn richting de buitenkant. Ja, voorzitter, natuurlijk hebben we ook gezorgd voor de huisvesting van 18 plus. Fijn dat dat opgemerkt is. Volgens mij heb ik, voorzitter, eigenlijk de belangrijkste punten wel benoemd.

De voorzitter: Tweede termijn doen? Ja. Ik zie weinig reactie. Nou, ik ga het gewoon proberen. Mijnheer Van Nes, Leefbaar Ridderkerk. Gaat uw gang.

De heer G.J. Van Nes: Dank u, voorzitter. Ik had gevraagd, althans in de bijdrage, van: 'u geeft aan ,wethouder, dat er overleg is gepleegd, maar ik zou graag de input, maar ook wat er uitgekomen is of de participanten of de mensen op de hoogte gesteld zijn van, nou dit gaan we doen', zoals wij als raad nu ook krijgen, of komt er nog een vervolg waarbij we zeggen: 'nu gaan we puntje op puntjes op de i zetten, dan wordt het nog een keer gehoord?' Snapt u mijn vraag?

De voorzitter: Mijnheer Van Os, wilt u interrumperen? U krijgt nog zelf uw tweede termijn. U wilt interrumperen op mijnheer Van Nes, gaat uw gang.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Ik ben heel erg nieuwsgierig waarom Leefbaar Ridderkerk op voorhand al instemt met een voorstel, terwijl hij nog van die zwaarwegende vragen heeft aan de wethouder. Wellicht kan de heer Van Nes van Leefbaar Ridderkerk dat verduidelijken. Dank u wel.

De heer G.J. Van Nes: Ja, dat kan ik voorzitter. Ik vind het geen zwaarwegende vraag, die ik stelde. Participatie vinden we allemaal het belangrijkste wat er in de wereld opspeelt en dan wil ik gewoon weten, ik kan wel participeren, maar wat is de uitkomst ervan? Dat was de vraag.

De voorzitter: De heer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Als de participatie zo slecht is geweest, waarom stemt u dan op voorhand al in met het voorstel en wacht u niet de beantwoording van het college af, mijnheer Van Nes? Dank u.

De heer G.J. Van Nes: Ik heb geen behoefte daarop te antwoorden, nu.

De voorzitter: De heer Ros, tweede termijn.

De heer Ros: Kort, voorzitter. Eigenlijk over duurzaamheid zijn wij nog steeds niet tevreden met het antwoord van de wethouder. Wij verschillen van mening, laten we het zo zeggen. Wij vinden het namelijk wel dat je op voorhand harde eisen kan stellen, dat wanneer je in Ridderkerk bouwt, dat dat duurzaam moet zijn en op een hogere standaard dan wettelijk moet zijn en liefst energieneutraal. Een interessante constatering vond ik wel van de eerste termijn van deze raad, is dat het CDA inmiddels de ChristenUnie ver voorbij is gestreefd op het gebied van duurzaamheid en energieneutraal bouwen. Dat was mijn tweede termijn, dank u wel.

De voorzitter: Een constatering, uwerzijds. Mijnheer Van Nes, ChristenUnie.

De heer A. Van Nes: Dank voorzitter. Ja, juist over die duurzaamheid wilde ik juist nog een beetje op ingaan, omdat ik begrepen had vanuit de commissie dat die bedrijven voorrang kregen bij de aanbesteding en u gaat nu uit van weging van factoren; het zogenaamde '...'systeem afkomstig uit de farmaceutische industrie, zoals u waarschijnlijk wel weet. Dan wordt eigenlijk de vraag: hoe zwaar gaat duurzaamheid wegen bij de aanbesteding? Dat wil ik dan wel weten, dank u.

De voorzitter: De heer Breeman.

De heer Breeman: Ja, misschien lopen wij een klein beetje voor zoals u zegt, maar dat komt ook omdat ik in een vervelende industrie heb gezeten. Toch wel belangrijk omdat we ook andere plaatsen die slag zien slaan en we kunnen er natuurlijk er heel lang over praten, maar we moeten ergens een inhaalslag gaan maken en het is niet dat we het moeten opleggen, maar ik denk toch dat we tegen een bouwer die begint met zijn project, dat we toch moeten zeggen: 'het is voor ons wel heel belangrijk, voor onze gemeente als Ridderkerk om energieneutraal nu te gaan bouwen'. Ja, het heeft wel de voorkeur.

De voorzitter: Mijnheer Van der Duijn Schouten wil interrumperen.

De heer Van der Duijn Schouten: Ja, dank u wel voorzitter. Begrijp ik het nou goed dat de heer Breeman heel zijn leven in de vervuilende industrie heeft gewerkt en dat hij nu aan bouwers op gaat leggen om dat allemaal te compenseren?

De voorzitter: De heer Breeman.

De heer Breeman: Ja, ik moet u eerlijk zeggen, dat is het voortschrijdend inzicht dat ik heb.

De voorzitter: Mijnheer Van Os, Partij 18PLUS. Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid.

De heer Rijsdijk: Ja, dank u wel voorzitter. De wethouder zegt: 'dit voorstel is eigenlijk een tussenstap. Normaal bespreken we dat helemaal niet met de raad'. Die tussenstap had zich er natuurlijk ook wel heel goed voor geleend om al met directe omwonenden te spreken over de plannen. Op het moment dat zij dadelijk betrokken worden, is het toch allemaal weer wat meer in beton gegoten. Ik denk dat het heel goed was

geweest als zij wel hadden, hadden kunnen participeren in die fase. Ik vind het wel veelzeggend als je de stukken dan ook leest, en ik heb ook het voorstel van vorig jaar er nog eens bij gepakt, dat er wel gesproken is met vastgoedhandelaren en niet met de directe omwonenden. Dat zegt wel iets. De wethouder had mooie woorden over de open en groene structuur van de Driehoek. Die waren er vorig jaar ook, maar die antwoorden geven mij niet voldoende vertrouwen dat het ook echt daadwerkelijk groen en open zou worden. We weten uiteindelijk ook niet precies waar die hoogbouw komt. Die zou heel goed heel dicht op bestaande bebouwing kunnen komen. De wethouder zegt het vorige plan was eigenlijk nog massaler, maar dit is het plan wat nu voorligt, wat we moeten beoordelen. Het vorige plan was wel het een en ander opgenomen over betaalbare woningen. Zouden sociale huurwoningen ook komen. Dat is nu helemaal losgelaten, dus ik zou toch ook nog wel eens iets over de betaalbaarheid willen horen. De wethouder zegt, die grond exploitatie die moet ook uiteindelijk sluitend worden, maar er zijn nog meer belangen die meegewogen moeten worden en dit plan heeft natuurlijk een hele lange aanloop gehad. De kosten zijn ook hoog opgelopen. Maar ja, de vraag is of wat dan met een hoog verstedelijkt gebied uiteindelijk goed gemaakt moet worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja, dank u voorzitter. Ik wil niet belerend zijn, maar ik heb de verdiepingen geteld. De Palladio is negen verdiepingen hoog, de Zeemanstraat is vier verdiepingen hoog en de flat aan de andere kant is zes verdiepingen hoog, waar dan eventueel iets van acht hoog tegenover zou moeten komen te staan en daar hebben wij toch wel grote problemen mee om zo hoog te bouwen in die hoek. Verder krijg ik niet de indruk dat u echt iets gaat doen met de verwachte toename van verkeer, ook vanwege de nieuwe wijken waarvan u zelf zegt: alleen eengezinswoningen die daar recent gebouwd zijn. Dat gaat ontzettend veel verkeersbewegingen met zich meegeven en dat weegt natuurlijk niet op tegen dat afbreken van wat er met de sporthal gebeurd. Dus graag daar nog eens eigenlijk een betere reactie op. U zegt: 'participatie, kom met ideeën'. Dat heeft u inderdaad wel bij, wat net ook gezegd werd, bij winkeliersverenigingen gedaan, bij Aafje en andere zaken. Gaat u nou ook nog alsnog voor het officiële traject ingaat bij de bewoners langs van de VvE's van de Palladio en de Zeemanstraat om ook bij hun ideeën op te halen, zodat daar een evenwicht in is om vervolgens het officiële traject in te gaan?. Verder onderschrijven wij de opmerkingen over de duurzaamheid, die gemaakt zijn van harte. Wij staan wel kritisch ten aanzien van de uitwerking van het plan, met name voor wat de afwikkeling dan van het verkeer betreft, dat gaf ik al aan. De maximale bouwhoogte van acht woonlagen baart ons ook zorgen. We willen dit nadrukkelijk bij de wethouder neerleggen en wachten de verdere uitwerking van dit plan even af. Met deze kritische noot kunnen wij aarzelend instemmen met dit voorstel. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Smit.

De heer Smit: Voorzitter. In de eerste plaats even richting de heer Van Nes. Volgens mij heb ik dat in de eerste termijn ook al wel aangegeven, wanneer je bezig bent om te gaan formuleren 'wat zouden de randvoorwaarden kunnen zijn', je gaat het gebied verkennen, dan spreek je daar met een aantal mensen over. Ik heb ook aangegeven, en dat leidt ook tot opmerkingen van nou die moeten we meenemen, anderen neem je niet mee, maar dat is niet een soort formeel project wat je over het algemeen inzet wanneer je verder in zo'n procedure bent, want dat gaat allemaal nog volgen. Namelijk, dat er een keer door een ontwikkelaar een plan wordt ingediend wat verder uitgeplust en gemint wordt en waarvan we zeggen, 'dat gaan we in een nieuw bestemmingsplan opnemen'. Dan kom je in de fase die we eigenlijk gebruikelijk ook in de raad aan de orde hebben, waarbij je een heel traject krijgt van inspraak in eerste instantie en daarna nog een tweede traject.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. De VvE's van de Zeemanstraat en het Palladio zijn bij het eerste plan waar de sporthal nog aan de orde was, wel meegenomen in de participatie. Toen hebben ze wel meegedacht, dus het zal toch fijn zijn als dat nu ook nog kan, voordat het plan het officiële traject ingaan.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Smit: Voorzitter, maar toen lag er volgens mij al bijna, of niet bijna, volgens mij lag er toen een voorontwerpbestemmingsplan ter inzage. Dat is heel wat stappen verder dan dat we nu zijn. Maar goed, in ieder geval, wij komen daar in verschillende fases nog op terug, laat dat helder zijn. Als het gaat over de duurzaamheid, natuurlijk heeft energieneutraal de voorkeur en dat kunnen we uitspreken, prima, ben ik ook voor. Sta ik ook helemaal achter. Wat ik wel heb aangegeven is, dat ik niet op voorhand ontwikkelaars, aannemers, bepaalde eisen wil opleggen. Die moeten hoe dan ook aan de wettelijke eisen voldoen, die ook de laatste jaren al behoorlijk wat strenger zijn geworden en ik wil ze tegelijkertijd maximaal uitdagen, in een aanbesteding, of hoe het ook maar precies vorm gaat krijgen, om zoveel mogelijk concreet inhoud te geven aan de duurzaamheidsparagraaf. Welk percentage daar dan precies aan de hangt en hoe zwaar dat meeweegt, ik bedoel een factor prijs weegt ook mee bijvoorbeeld en allerlei andere factoren wegen ook mee, dus ik kan nu niet even een bepaalde factor noemen. Daar moeten mensen die daar verstand van hebben eens even goed hun licht over laten schijnen. Het is duidelijk uit alle signalen die uit deze raad komen dat daar veel waarde aan wordt gehecht en dus ik weet ook zeker dat er in de organisatie daar heel goed en nadrukkelijk naar gekeken zal worden hoe we daar ook maximaal gestalte aan kunnen geven en maximaal rendement uit kunnen halen. Nogmaals, wel met de ruimte om het vooral te hebben van het uitdagen en niet van het verplichtend opleggen. Voorzitter, dan moeten we ons denk ik ook goed bewust zijn dat we nu bezig zijn met het stellen van randvoorwaarden, dus dat er nog niet allerlei concrete tekeningen zijn. Er zit een tekening bij, en dat is dan altijd misschien wel wat misleidend, want aan de ene kant wil je ook beeldend maken, waar denk je aan, en aan de andere kant dreigt het altijd een eigen leven te gaan leiden. Nou, dat laatste is wat we zeker niet willen, maar het gaat nu vooral om de randvoorwaarden die we meegeven in het vervolgproject. Richting De heer Rijdsijk, ja toch ook nog even over de sociale huurwoningen die in het vorige plan zaten. Ja, dat was ook de reden waarom Woonvisie de stekker uitgetrokken heeft, want het was niet te bekostigen en die zagen dat helemaal niet meer zitten. Als het gaat over, er zijn meer dingen die we belangrijk vinden? Ja, natuurlijk zijn er meer dingen die wij belangrijk vinden. Ik neem aan dat ook u wel waarde hecht aan toch een sluitende grondexploitatie en niet dat we op voorhand verliezen voor lief gaan nemen. Ik zou de uitdaging aan willen gaan om, hoe moeilijk het ook is in dit project, want inderdaad u hebt helemaal gelijk, door de jaren heen zijn er wel wat kosten op geplust, omdat er een behoorlijke tijdsduur al achter de rug heeft, maar ik zou de uitdaging aan willen gaan om daar ook met een goede prijs en goede kwaliteit met de door u zo beoogde, en ook door ons beoogde ...

De voorzitter: Mijnheer Rijdsijk.

De heer Smit: Groene en verbindende karakter neer te zetten.

De voorzitter: Mijnheer Rijdsijk.

De heer Rijdsijk: Ja, dank u wel voorzitter. Die vorige huurwoningen die zaten met name in het hogere segment en daar zag Woonvisie het niet zo in zitten. Inmiddels wordt er natuurlijk ook wel weer in het land breed gedragen dat de behoefte aan sociale huurwoningen toeneemt en in Ridderkerk lopen we wat dat

betreft met het inkrimpen van de sociale woningvoorraad mijlenver achter. Ik zou ook nog tegen de wethouder willen zeggen wat hij aangaf over die sluitende grondexploitatie. Die uitdaging gaan we natuurlijk ook graag aan, maar het gaat om het vinden van een goede balans en wat ik in mijn tweede termijn ook heb aangegeven, het is uiteindelijk van belang dat er met al die belangen rekening gehouden worden, dat de leefbaarheid voorop staat.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Smit: Voorzitter, ik had het zojuist over de sociale huurwoningen en daar ging het mij om de financiële betaalbaarheid daarvan in een plan als deze, om dat te ontwikkelen en niet om de aantallen daarvan. Dat is volgens mij een hele andere discussie die u daar aanroert. Tot slot, richting mevrouw Van Nes over het verkeer. Natuurlijk moet er naar het verkeer gekeken worden, maar ik meende bij u te beluisteren dat u en passant ook de overige woningen die in het Zand nu gebouwd worden ook gelijk maar op een hoop gooit en de verkeersbeweging die dat met zich meebrengt, maar daar gaat ook een belangrijk gedeelte van over de Donkerslootweg. Ik kan u uit eigen waarneming toch wel melden dat er echt helemaal geen rare dingen op de Erasmuslaan wat dat betreft gebeuren en dat dat nog steeds een buitengewoon rustige woonomgeving is. Op zijn hoogst merk je iets als er iets op de Rijksweg aan de hand is, dan merk je dat zelfs aan de Erasmuslaan, ja. Dat klopt wel. Natuurlijk is het een element wat we hoe dan ook moeten betrekken en dat geldt ook over bijvoorbeeld over de oversteekbaarheid van de Vlietlaan als het gaat over de gymzaal. Allemaal elementen die ook benoemd zijn en waar we zeker ook naar gaan kijken. Nogmaals, dan komt dat bij een bestemmingsplan uiteindelijk in de ultieme vorm, ook bij u terug en dat is de hefboom van het wel of niet uiteindelijk met een plan akkoord gaan ook voor de raad. Dat is het voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heeft de wethouder één van mijn vragen nog niet gereageerd. Tijdens de startnotitie hebben we een discussietje gehad over de ruimtelijke claim van de provincie voor mogelijke HOV verbinding en wat de status daarvan is en de relatie met het plan zoals het er nu voorligt.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Smit: Voorzitter, die ruimtelijke claim die ligt er, zoals u weet, nog altijd op. Dat zou, wanneer een bestemmingsplan vastgesteld zou moeten gaan worden en gewijzigd worden, een belemmering kunnen opwerpen. Zoals u ziet hebben we daar nu ook qua dijkstructuur hele andere ideeën over. Ik heb ook eerder al aangegeven, in het kader van de omgevingsvisie die ook binnenkort ter inzage gelegd zal gaan worden, hoop ik dat we rondom het moment daarvan en dat is dan niet nu maar dat we daar toch wel wat meer helderheid over gaan krijgen. Ik ben nog altijd een optimistisch mens en denk dat we in de loop van de komende maanden daar toch wel wat meer helderheid inderdaad over gaan krijgen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan komen tot besluitvorming. Zijn er stemverklaringen? Mijnheer Ros.

De heer Ros: Dank u wel, voorzitter. Gezien de grote hoeveelheid suggesties die we gedaan hebben bij de startnotitie en het toch wat magere resultaat wat er in deze tussenfase is verwoord, kunnen wij niet instemmen. Dat wordt nog eens versterkt door de ruimtelijke claim die er ligt en de onduidelijkheid daarover. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Piena, VVD.

De heer Piena: Dank u wel, voorzitter. De VVD Ridderkerk hecht zeer aan duurzaamheid en juist gelet op de realistische duurzaamheidsvisie bij dit plan van de wethouder kunnen we instemmen met het plan, dank u wel.

De voorzitter: De heer Rijsdijk, Partij van de Arbeid.

De heer Rijsdijk: Ja, dank u wel voorzitter. We stemmen niet in met het voorstel. We hebben er op dit moment onvoldoende vertrouwen in dat met het groen en het open karakter van de Driehoek voldoende rekening wordt gehouden en we betreuren het ook dat directe omwonenden in deze fase al niet bij de planvorming zijn betrokken. Dank u wel.

De voorzitter: Meer stemverklaringen? Meer partijen die geacht worden tegen te stemmen? Partij 18PLUS, zodat het is aangenomen. Dat van u was al bekend, dat zat in uw stemverklaring nee, dat klopt. Desalniettemin, aangenomen.

7. Toekomstvisie Rouwcentrum Ridderkerk

De voorzitter: We gaan naar agendapunt zeven. Toekomstvisie rouwcentrum Ridderkerk. We hebben afgesproken een debat van 45 minuten met een eerste termijn van maximaal drie minuten. U heeft gezien dat er een amendement is ingediend. Mijnheer Van Os, ik was nog helemaal niet klaar met mijn inleiding.

De heer Van Os: Nee, dat klopt voorzitter, maar ik zou graag om een korte schorsing willen vragen voor een sanitaire stop.

De voorzitter: Nou al?

De heer Van Os: Ja, nu al. Er zit hier wat in het drinkwater wat er voor zorgt dat ik sneller moet.

De voorzitter: Moet ik me zorgen maken om u? We schorsen deze vergadering voor maximaal tien minuten.

Schorsing.

De voorzitter: Mag ik de leden verzoeken hun zetels weer in te nemen. Dat zijn geen leden, hé? Nee, we hebben ze wel nodig, maar we beginnen desalniettemin toch met agendapunt zeven, de toekomstvisie van het rouwcentrum Ridderkerk. We hebben afgesproken met elkaar een debat van 45 minuten, wat betekent een eerste termijn van maximaal drie minuten. Er is een amendement ingediend door de heer Van Nes van Leefbaar Ridderkerk en in uw amendement is er sprake van een raadsvoorstel, dat moet zijn raadsbesluit. Dus ik amendeer even het amendement. Inhoudelijk verandert er niks aan, behalve dat het een raadsbesluit wordt. Traditie hier leert dat mijnheer Van Nes dus ook als eerste het woord krijgt. Wie van u wil nog meer het woord hierover? Mevrouw Fräser, mevrouw Van Vliet, mijnheer Van Os, mijnheer Piena, mijnheer Rottier, mijnheer Rijsdijk. Dat was het wel, hé griffier? Ja. Maximaal drie minuten eerste termijn, mijnheer Van Nes van Leefbaar Ridderkerk, gaat uw gang.

De heer Van Nes: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in het rouwcentrum Ridderkerk wil je zo liefst zo weinig mogelijk komen, want dat betekent dat er gerouwd wordt en er verdriet wordt gedeeld. Het is ook een plek om afscheid te nemen van dierbaren. In Ridderkerk is ons gemeentelijk rouwcentrum gevestigd aan de Lagendijk en dateert inmiddels uit 1982 en is na ruim 35 jaar na een renovatie in 2002, waarbij een aantal

aanpassingen zijn gedaan, nu toch wel echt gedateerd. Vooral ook bij het gebruik van grote bezoekersaantallen is de ruimte beperkt. Ondanks bijplaatsen van stoelen et cetera. Een aantal raadsleden van ons hebben in december vorig jaar een bijeenkomst in het rouwcentrum bezocht waarbij een uitvoerige toelichting werd gegeven over de toekomstvisie van het rouwcentrum. Wij hebben daar ondervonden dat de aanpassingen, welke in het voorstel zijn weergegeven wel nodig zijn om aan de vraag en de wens van de gebruikers te kunnen voldoen. In de notitie wordt gesproken over een basisvariant en een optimale variant. Leefbaar Ridderkerk kan zich vinden in de laatste genoemde variant, waarbij grotere, bouwkundige ingrepen dienen plaats te vinden, waardoor de aanwezige knelpunten optimaal worden opgelost. Leefbaar dient hier dan ook een amendement in, waarbij nadrukkelijk is aangegeven dat bij aanpassing aan het gebouw, de architect zeer nauw te betrekken bij het ontwerp en de uitvoering van de aanpassingen. Voorzitter, Leefbaar Ridderkerk stemt in met het voorliggende raadsvoorstel, de notitie toekomstvisie en het genoemde krediet met de daarbij behorende kapitaalslasten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Fräser, D66/GroenLinks.

Mevrouw Fräser: Dank u, voorzitter. We willen de wethouder danken en de ambtenaren voor de nagekomen stukken en de beantwoordingen op onze financiële vragen tijdens de commissiebehandeling. Echter, voorzitter. Mijn fractie heeft gevraagd om een coherent, kloppend financieel verhaal. Dat hebben wij helaas niet gekregen. Voor ons is nog steeds onduidelijk hoe het exploitatietekort zich verhoudt tot de tariefontwikkeling de afgelopen jaar. We willen de wethouder alsnog de gelegenheid geven hier duidelijkheid over te geven vanavond. We zien graag uw reactie tegemoet, wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Vliet, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Ja, de één zijn dood is een ander zijn brood, nietwaar? Hoe waar is dit gezegde in dit geval, voorzitter? Ons huidige rouwcentrum is niet meer van deze tijd en dient geoptimaliseerd worden. Iedere Ridderkerker heeft recht op een fatsoenlijk en waardig afscheid en wie kan daar nou op tegen zijn? Wij in ieder geval niet. Echter, de geraamde kosten voor het hier voorliggende plan, dan heb ik het over de optimale variant, die liggen boven de vier ton in euro's en dat is een aardige hoge investering waar ook aardig wat broden van te kopen zijn. Dat is nog niet alles. Het is slechts een raming, gebaseerd op ervaring en omvat opgevraagde offertes die ten dele een indicatie geven. Het eindbedrag kan hierdoor ook nog wat hoger uitpakken, aldus de wethouder zelf. Terwijl de exploitatie voor het nu al geraamde bedrag niet eens rond te krijgen is. We lijden er verlies op en dat kan toch niet de bedoeling zijn? Toch willen wij akkoord gaan met de voorgestelde plannen en het gevraagde bedrag van 417.450 euro inclusief btw, beschikbaar stellen, maar wel met de volgende kanttekeningen, c.q., voorwaarden. De wethouder zorgt dat het benodigde, definitieve totaalbedrag binnen dit bedrag valt en geeft dit bedrag ook over bij de aanbesteding als een limietbedrag. De wethouder brengt de exploitatietekorten naar beneden, zonder dit als tariefverhogingen bij de burger te leggen, maar door efficiënter te laten werken en mogelijk ook een beter inkoopbeleid te laten voeren. De wethouder zal daar, waar mogelijk is, Ridderkerkers inzetten tijdens, of na de verbouwing, omdat die werkgelegenheid onder de Ridderkerkers kan toenemen. Als laatste, de wethouder rapporteert periodiek over de voortgang van het totale proces, zowel de aanbesteding als de bouw. Ik zie de reactie van de wethouder gaarne tegemoet.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Os, Partij 18PLUS.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Ridderkerk heeft één van Nederlands mooiste begraafplaatsen. Het gaat misschien te ver om te zeggen dat je hier op je oude dag met plezier dood kan gaan, maar in ieder geval komt

men er netjes bij te liggen. Tijdens de bijeenkomst in het rouwcentrum kwamen de knelpunten goed aan het licht. Het college heeft een prima voorstel gepresenteerd waar Partij 18PLUS zich goed in kan vinden. Tevens zijn wij blij met de realisatie van de overdekte wachtlocatie, naast de ingang van de begraafplaats. Samen met de optimale variant in dit voorstel, vormen deze straks samen een mooi en functioneel geheel. Het in eigen beheer houden van het rouwcentrum is een groot goed die we wat Partij 18PLUS betreft niet aan de markt over moeten overlaten. Het amendement van Leefbaar Ridderkerk heeft ons pas deze middag bereikt en heeft daarom niet de nodige aandacht gekregen, welke Partij 18PLUS aan stukken wilt geven. Een eerste indruk is dat Leefbaar Ridderkerk aangaande het onderwerp ook een toezegging van de wethouder kan vragen. Graag verneem ik van hen hoe zij daartegenaan kijken. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Piena, VVD.

De heer Piena: Dank u wel, voorzitter. De VVD Ridderkerk is het ermee eens dat het rouwcentrum in Ridderkerk aangepast moet worden aan de eisen van de huidige tijd. Naar onze mening dient dit niet door de gemeente te gebeuren, maar overgelaten te worden aan één of meerdere marktpartijen. In de notitie toekomstvisie rouwcentrum Ridderkerk wordt terecht aangegeven dat het exploiteren van het rouwcentrum volgens de wet geen gemeentelijke verplichte taak is. De wethouder wil de exploitatie echter in eigen hand houden, maar houtsnijdende argumenten zijn er niet. Ja, het is mogelijk dat een marktpartij de tarieven voor de dienstverlening verhoogt, maar met een jaarlijks exploitatie tekort van 25.000 euro, is er nu geen sprake van een marktconforme prijs. De Ridderkerkse belastingbetaler draait voor het tekort op en niet de gebruiker van de diensten. Het argument dat het rouwcentrum niet meer voor alle nabestaanden aantrekkelijk is, vanwege de binding van het rouwcentrum aan een specifieke partij, bevreemdt ons. Bij overlijden laten de nabestaanden veelal door een door hun uitgezochte begrafenisondernemer, de uitvaart regelen en zullen zij zelf geen afspraken met het rouwcentrum maken. Door wie het rouwcentrum dan ook geëxploiteerd wordt, zal voor hen niet van belang zijn, zolang er maar aan hun wensen echt wordt gedaan. Niet vergeten mag worden dat er bij gemeentelijke exploitatie ook sprake is van een marktpartij, namelijk de gemeente. Wat de VVD Ridderkerk betreft wordt het rouwcentrum verkocht, omdat het geen kerntaak van de gemeente is en de Ridderkerkse belastingbetaler, waarvan velen geen gebruik maken van het rouwcentrum, jaarlijks aan de exploitatie moeten meebetalen. Indien het al gewenst is dat een bepaalde invloed op het rouwcentrum kan worden gehouden, dan kan dit bij de verkoop overeenkomst worden geregeld. In de afgelopen commissie Samen wonen heeft de wethouder aangegeven dat hij geen andere argumenten heeft om de exploitatie in eigen beheer te houden. Wij vermoeden dat dit college vanwege confessionele redenen het rouwcentrum niet wil verkopen. De VVD Ridderkerk kan daar begrip voor opbrengen, maar zou het ronduit teleurstellend vinden dat ze hier niet openlijk voor wordt uitgekomen. Graag vernemen wij van de andere fracties of zij andere argumenten hebben om het rouwcentrum niet te verkopen, zodat wij onze mening over het raadsvoorstel wellicht nog moeten heroverwegen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Rottier, SGP.

De heer Rottier: Dank u wel, voorzitter. De SGP is overtuigd van de noodzaak om het rouwcentrum aan te passen. Bij het bezoek met de raadsleden aan het rouwcentrum is door de medewerkers van de begraafplaats een uitleg gegeven over de knelpunten die optreden. Deze medewerkers werken met toewijding aan de mogelijkheid voor de burgers van Ridderkerk om voor hun dierbaren een waardige begrafenis mogelijk te maken. De SGP is voor de optimale variant, waarbij het mogelijk wordt gemaakt om met een grotere groep in de aula samen te komen en meer toiletgroepen worden aangebracht. Bovendien wordt het dak volgelegd met

zonnecollectoren, zodat ook een duurzame energievoorziening wordt gerealiseerd. Voorzitter, de SGP stemt in met het raadsvoorstel om het rouwcentrum aan te passen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. Op uitnodiging van het college heeft de raad eind vorig jaar het rouwcentrum bezocht. Daar hebben we met eigen ogen kunnen zien dat de voorzieningen niet meer van deze tijd zijn en hebben we van betrokken medewerkers gehoord tegen welke problemen zij aanlopen bij de uitoefening van hun dagelijkse werkzaamheden. Dat bezoek heeft de Partij van de Arbeid Ridderkerk erg gewaardeerd. Het verbaast ons wel dat de oorspronkelijke architect niet op de een of andere manier is betrokken bij het opstellen van het ontwerp of de schets voor de verbouwing. Dat is onzorgvuldig en terecht heeft hij daarover een brief aan het college gestuurd. Vraag aan de wethouder: waarom is de oorspronkelijke architect niet betrokken bij het ontwerp of de schets voor de verbouwing en is het college van plan om hem alsnog te betrekken? Zo ja, op welke manier? Het spreekt ons aan dat er in het voorstel meerdere varianten worden gepresenteerd, zodat de raad daaruit een keuze kan maken. Al moet gezegd worden dat het college in die keuze wel erg sturend is, door te spreken van een basisvariant en een optimale variant. Dat zien we een volgende keer graag anders. De exploitatie van het rouwcentrum is licht negatief. Door het mogelijk in eigen beheer nemen van de catering en het plaatsen van zonnepanelen wordt geprobeerd om het tekort terug te brengen. Vraag aan de wethouder: welke mogelijkheden ziet u verder nog om het tekort in zijn geheel weg te werken, zonder de tarieven extra te verhogen? Tot slot zijn wij blij met de toezegging van de wethouder tijdens de commissievergadering dat er bij het onderzoek naar het in eigen beheer nemen van de catering ook gekeken zal worden of dit werkgelegenheid kan opleveren voor lokaal werkzoekenden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Japenga.

De heer Japenga: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben blij om te horen dat ook het bezoek vorig jaar aan het rouwcentrum heeft geholpen om uiteindelijk nu een goede keuze te kunnen maken. Het is waar dat, we willen nu voorsorteren voor de komende 20, 25 jaar. Uit de cijfers die we ook meegestuurd hebben, blijkt ook dat we de komende jaren ook gewoon het gebruik op hetzelfde niveau, of wellicht nog iets hoger, zullen houden. Er werden al een tijdje tekortkomingen ervaren. We hebben daarvoor twee varianten opgesteld. We hebben ze maar gewoon open neergelegd en één werd een basis genoemd en de ander optimaal. Dat is natuurlijk, kan je zeggen sturend, maar we hebben het met cijfers onderbouwd en ik denk dat daar goed uit te kiezen is. Er zijn wat vragen gesteld over de betrokkenheid van de architect. Het is zo dat in ons raadsvoorstel ook wel was aangegeven dat, bij dit schetsontwerp, op het moment dat er besluitvorming is, er kaders vastliggen rond financiën en rond de functieverbeteringen, want daar gaat het hier primair over, dat dan die verdere uitwerking vorm krijgt. In de commissie is er ook over gesproken en de architect was ook aanwezig die avond. We hebben de volgende dag contact opgenomen en inmiddels is er twee keer met de architect gesproken. Het amendement wat hierover gaat. Dat is ook in de lijn waarmee wij bezig zijn. Dat is alleszins de bedoeling om hem nadrukkelijk te betrekken, om het ontwerp uit de periode waarin het gebouwd is, ook recht te doen. Dan over de financiën, we hebben nog een aantal gegevens de raad doen toekomen en is dat voldoende of niet voldoende? Kijk, het is duidelijk dat er een tekort is in de exploitatie. Het zat jaren zo rond de 20.000 euro. We hebben inmiddels de organisatie opdracht gegeven om na te gaan waar de mogelijkheden zijn om dat in de komende maanden te voorzien van een dekkingsmogelijkheid; hoe kunnen we dat gelijk trekken? We hoeven geen winst te maken, maar we willen wel bij voorkeur de exploitatie op nul brengen. Nou, daar wordt de komende maanden hard aan gewerkt om dat sluitend te krijgen. Echt voor Ridderkerk vraagt hoe zit dat dan. Die geeft ook aan: blij binnen dat bedrag. Nou, hier wordt een bedrag vastgesteld en dat is voor ons het

kader, dat is voor ons het vertrekpunt en daarmee gaan we de boer op. Tegelijkertijd gaan we, zoals ik zei, het exploitatietekort ook aanpakken. Ik kan nu nog niet zeggen hoe dat precies vorm krijgt, want u geeft ook gelijk aan dat de tarieven wat ons betreft niet moeten stijgen of niet teveel. Nou, we gaan op zoek naar de mogelijkheden wat dat betreft. Die opdracht is inmiddels in de organisatie uitgezet. Ook waar het betreft, en die suggestie neem ik mee, inzet van mensen uit Ridderkerk of via regelingen, dat zal ik zeker meenemen. Vervolgens zullen we ook over de voortgang in, ik denk commissie verband, rapporteren of met de raadsinformatiebrief. Ook goed om te horen dat een aantal partijen aangeeft aan het een goed voorstel te vinden, daar zijn we uiteraard blij mee. De vraag over de marktpartij. Ik heb ook in de commissie aangegeven, dat wij als gemeente graag het rouwcentrum dichtbij ons houden. Heel veel argumenten hebben we daar niet meer voor. Dichtbij ons houden, dat is volgens mij en volgens ons voor deze functie het beste. Daarin kunnen we van mening wel verschillen, maar zo zitten wij er in. Even kijken wat ik nog verder heb. Nee, ik heb denk ik alle opmerkingen, vragen, suggesties ook behandeld. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: We gaan naar de tweede termijn. Mijnheer Van Nes.

De heer G.J. Van Nes: Ja, voorzitter dank u. Wethouder, geeft u nou eigenlijk aan dat u het amendement overneemt, of niet? Dat is voor mij wel belangrijk.

De voorzitter: Overnemen is nooit aan de orde. Het kan wel afgeraden worden, maar overnemen is echt aan de raad, dus die term wordt het in ieder geval niet.

De heer G.J. Van Nes: Nou, dat bedoelde ik eigenlijk.

De voorzitter: Was dat uw tweede termijn?

De heer G.J. Van Nes: Ik had nog even een vraag. Mijnheer Van Os, die wilde iets van mij weten, begreep ik voorzitter, over waarom wij het amendement ... In de commissie heeft de wethouder aangegeven dat, die vraag heb ik persoonlijk gesteld: 'wordt de architect betrokken?', daarop is 'ja' gezegd, en dan zegt u: 'waarom gaat u dan nu een amendement indienen?' Omdat gebleken is dat die stap, die daar op voorhand is, die is volgens ons is overgeslagen en daarom willen we dat vastgelegd hebben van in de toekomst, dat als dit soort zaken heb, dat je de wet naar kijkt van er is een besluit genomen daarop.

De voorzitter: De heer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u voorzitter. Ik denk dat de toelichting van de wethouder zojuist al een soort vastlegging is, dat ze met de architect in gesprek gaan, en dat het amendement daardoor overbodig is. Dus ik zou graag van de heer Van Nes van Leefbaar Ridderkerk willen weten of hij het amendement in gaat trekken nu.

De voorzitter: De heer Van Nes.

De heer G.J. Van Nes: Ik wil even de rest van de fracties even aan het woord laten.

De voorzitter: Mevrouw Fräser.

Mevrouw Fräser: Dank u, voorzitter. Een heel duidelijk antwoord heb ik niet gehad op de vraag voor een coherente financiële onderbouwing. Het is inderdaad duidelijk dat er een exploitatietekort is, dat is wat er onderaan de streep staat, maar hoe het een en ander zich verhoudt met bijvoorbeeld de tarieven die we

rekenen, dat is voor mij nog steeds onduidelijk en dat zou ik graag duidelijk willen hebben. Ik ben wel blij met de toezegging van de wethouder dat er gekeken gaat worden naar het exploitatietekort en gekeken gaat worden naar de mogelijkheden om dat in ieder geval kleiner te maken naar nul, dat lijkt me goed. Mijn vraag is dan aan de wethouder, wanneer kunnen wij de resultaten hiervan zien en is het dan ook misschien niet beter om even af te wachten tot de resultaten daarvan binnen zijn, voordat we een heel besluit nemen? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij met de reactie van de wethouder waarin hij zegt dat de organisatie opdracht krijgt om te kijken naar een exploitatietekort en om dat naar nul te brengen. Ook dat u kijkt naar de mogelijkheden om eventueel de werkgelegenheid voor Ridderkerkers daarbij in op te nemen en dat u rapporteert in de commissie. Helemaal fijn. Wat voor mij nog niet helemaal duidelijk is, u heeft zelf in de commissie aangegeven dat het eindbedrag nog steeds hoger kan zijn, dan het hier gevraagde bedrag. U zegt nu net: 'we stellen het bedrag maximaal vast', dat snap ik even niet. Misschien kan u dat nog even verduidelijken. Richting de VVD, u vroeg ons om andere argumenten dan die de wethouder heeft. Die hebben wij op dit moment niet. Dat was mijn bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Richting de VVD, dan zal ik het proberen inderdaad om het in Jip en Janneke taal mijn visie daarover mee te geven. Als een marktpartij het rouwcentrum aan zou kopen, dan zouden ze een investering moeten doen die ze terug moeten verdienen. Het rouwcentrum lijdt nu al verlies, dus dat betekent dat ze, of in de kosten moeten gaan snijden, of de tarieven flink moeten verhogen om enigszins winst te gaan draaien. Daar hebben wij geen goed gevoel bij en daarom willen wij het graag in publieke handen houden. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Piena, u bent ook aan de beurt, dus dat komt goed uit.

De heer Piena: Nou, ik gebruik nog even zijn termijn als u het niet erg vindt. Ik vraag me af bij Partij 18PLUS, wij moeten ook de investering doen, dus een marktpartij ook, dus de tarieven die nu gelden die de gemeente rekent kan die marktpartij ook al berekenen en komen ze op hetzelfde exploitatietekort. Ja, dat klopt, dus zullen zij hogere tarieven rekenen, maar die tarieven worden nu ook door ons betaald, door de Ridderkerkse belastingbetaler, mensen die geen gebruik maken van dit rouwcentrum. Dus linksom of rechtsom, betalen wij hier in Ridderkerk ook dat tarief. Of dat nu aan een marktpartij is of dat we dat via de belasting doen. Ondanks dat u Jip en Janneke taal heeft gebruikt, begrijp ik u nog niet helemaal.

De voorzitter: Mijnheer Kruithof.

De heer Kruithof: Dank u, voorzitter. Maar heb ik het dan verkeerd als een marktpartij geen winst maakt, dan hoort hij eigenlijk niet in die markt te zitten en de gemeente die winst maakt, dat is helemaal niet nodig. Er zit toch verschil in, of begrijp ik het nou verkeerd? Een marktpartij moet gewoon winst maken en de gemeente hoeft dat dus niet. Als de wethouder zegt: tekorten werken we weg, dan is het toch prima? Waarom zouden we het anders doen? Ik zie geen argumenten meer.

De voorzitter: Mijnheer Piena.

De heer Piena: Ik wil daar nog wel even op ingaan. Nogmaals, zoals ook al in de wet vennootschapsbelasting staat omschreven is dit gewoon een marktgebeuren, die door marktpartijen gedaan kan worden. Het is geen kerntaak van de gemeenten, dus ik zie ook niet de noodzaak voor de gemeente om een rouwcentrum te exploiteren. Wij gaan ook geen bakkerij oprichten om de prijzen laag te houden, we gaan ook geen autofabrikantje spelen. Het behoort niet tot de kerntaken en tot dit moment moeten wij als belastingbetaler nog steeds meebetalen aan het exploitatietekort. Nou, de VVD vindt dat de gebruiker moet betalen en als dat door een marktpartij goed in kaart gebracht kan worden is er niks aan de hand.

De voorzitter: De heer Kruithof.

De heer Kruithof: Ja, ik vind de vergelijking toch vreemd. Ik wil ook helemaal niet gaan vergelijken, een rouwcentrum is een rouwcentrum en daar is ook emotie bij en dat hebben we bij een bakkerij zelden.

De voorzitter: De heer Piena.

De heer Piena: Voorzitter, sommige mensen kunnen ook heel emotioneel worden bij het eten van een brood, dus ook die vergelijking kunnen we gewoon doortrekken. Nogmaals, we hoeven ook niet die vergelijking te trekken, die is al voor ons gemaakt. Het is gewoon een marktgebeuren en het behoort niet tot de kerntaken van de gemeente. Dat is onze mening en helaas hebben wij nog geen andere argumenten van andere partijen, van de wethouder gehoord waarom wij onze mening zouden moeten herzien, dus wij zullen tegen dit raadsvoorstel stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Daar was meteen ook uw tweede termijn?

De heer Piena: Voorzitter, het was gelijk mijn tweede termijn om het kort te houden.

De voorzitter: Mijnheer Rottier.

De heer Rottier: Dank u wel voorzitter. Wij zullen ook nog een reactie geven aan de VVD. Wij zijn ervoor om als gemeente het beheer en exploitatie in eigen hand houden, omdat het dan voor burgers van Ridderkerk mogelijk is om tegen beperkte kosten van het rouwcentrum gebruik te maken. Hetzelfde argument als wat we eerder gehoord hebben. De gemeente stelt dan tarieven vast en die kan het tegen kostprijs doen. Bij het overdragen van het eigendom aan een externe organisatie, dan geef je dat vaststellen van de tarieven uit handen. Die worden dan hoger, omdat er winst en risico bovenop komt. Dat zien we ook in de praktijk bij andere gemeenten, dus daarom vinden wij het beter dat het bij de gemeente blijft en dan heb je ook de optimale vrijheid om van een uitvaartorganisatie gebruik te maken. Als het bij een partij ligt, die berekent het dan mogelijk ook aan andere partijen een hogere prijs dan wanneer je het bij henzelf doet. Dan zou zo eens een voorkeurspositie kunnen creëren.

De voorzitter: Mijnheer Piena.

De heer Piena: Voorzitter over het rouwcentrum, het is een begrafenisonderneming die het rouwcentrum afhuurt, dus ik zie het vergelijk van de SGP niet in deze dat ze nu zeggen: 'dan blijven die tarieven laag'. Het is de begrafenisondernemer die de tarieven vaststelt of doorberekend in ieder geval aan zijn klanten en de waarden die het rouwcentrum nu doorberekend aan de begrafenisondernemer staan er los van. Die worden echt niet een op een doorberekend aan de afnemers van deze dienst. Ik denk dat iedereen zich daar wel even goed bewust van moet zijn.

De voorzitter: U nog mijnheer Rottier? Mijnheer Rijdsijk.

De heer Rijdsijk: Ja, dank u wel voorzitter. Mij is toch niet helemaal duidelijk op welke manier de oorspronkelijke architect nu bij het vervolg betrokken wordt. Wellicht dat de wethouder daar nog op in kan gaan. Wat de inzet van lokaal werkzoekenden betreft, ik wil wel benadrukken dat het ons ook gaat om echte werkgelegenheid, volwaardige arbeidsparticipatie. Ik deel wel de mening van De heer Van Os of Leefbaar genoeg neemt met de toezegging van de wethouder. Die heeft zich positief uitgesproken, het contact loopt, Of dat Leefbaar toch vasthoudt aan het amendement en dan wellicht geen vertrouwen heeft in het eigen college, daar ben ik wel benieuwd naar, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Kruithof, CDA.

De heer Kruithof: Ja, ik wil graag meedoen met de tweede termijn, dank u voorzitter. Even naar het amendement. Ik dacht altijd dat je altijd in contact moest zijn met de architect die het ook gebouwd had. Zeker bij planwijzigingen, wijzigingen van gebouwen et cetera. Ik dacht dat het automatisch zou moeten zijn, dus dat hoor ik graag van de wethouder als dat anders is. Als dat zo is, dan vind ik het amendement niet nodig, en zullen wij dat ook niet steunen, want dan gaat het automatisch. Ook een amendement voor de toekomst, bij andere plannen, ik denk dat je dan ook altijd in gedachten moet houden dat de architect heeft nou wel een beschermde status, heb ik begrepen. Dus dat we daar aandacht aan moeten besteden, dank u.

De voorzitter: Mijnheer Alkema, ChristenUnie.

De heer Alkema: Dank u wel, voorzitter. De VVD heeft om een reactie gevraagd. De VVD vindt dat het beheer en exploitatie van het rouwcentrum niet tot onze kerntaken behoort. Wettelijk gezien is dat juist, dat hebben ze zelf gezegd. In de kern, onze mening, wil de VVD dat het geld, het brood dat EvR net noemde naar de bedrijven stroomt, in plaats van naar de inwoners van Ridderkerk. De ChristenUnie kiest daar niet voor, wij houden liever het rouwcentrum in eigen beheer en daar hoort een noodzakelijke verbouwing bij. Wij willen dienstbaar zijn aan onze inwoners en daar is geen plaats voor het privatiseren van het rouwcentrum wat ons betreft. Over het amendement. Waarom een amendement en niet een toezegging? 18PLUS heeft het ook al gezegd, wij wachten het antwoord van de wethouder af.

De voorzitter: Dat was het? Het leek net of er nog iets in de lucht hing. Mijnheer Piena.

De heer Piena: Ik heb een vraag aan de heer Alkema. Hij zegt nu dat de gelden nu naar onze inwoners stromen van het gebruik van het rouwcentrum, maar volgens mij moet de belastingbetaler juist betalen, want we hebben een exploitatietekort. Ik begrijp dat niet helemaal. Kan het in en Janneke taal, zoals mijnheer Van Os het ook geprobeerd heeft, met mij?

De voorzitter: Of gewoon in uw eigen woorden, mag wat mij betreft ook. Mijnheer Alkema.

De heer Alkema: Het gaat in mijn eigen woorden, dank u wel voorzitter. Iets kost iets en dat moet betaald worden en als de inwoner het moet betalen, omdat het geprivatiseerd en het duurder wordt, die mening weet ik niet of u deelt, dan is het toch zo dat de inwoner meer betaald dan wanneer het in beheer en exploitatie van Ridderkerk de gemeente blijft. Wil het geval dat het toch een negatieve exploitatie is, dan noemen wij dat sociaal.

De voorzitter: Mijnheer Piena.

De heer Piena: Wij vinden het sociaal als de gebruiker betaalt en u met uw duurzame achtergrond zou dat toch moeten ondersteunen.

De voorzitter: Ik ben er diep over aan het nadenken, maar ondertussen is het woord aan de wethouder, mijnheer Japenga.

De heer Japenga: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Van Vliet van EvR vraagt rond dat bedrag, het bedrag kan ook hoger worden. Wat ik aangegeven heb en wellicht onvoldoende helder is, is dat als er meer nodig is, dan komen we naar de raad, maar dit is wel het kader waar wij mee op pad gaan. Dan het amendement. Laat ik het zo zeggen, ons woord is ons woord, dus als wij zeggen: wij betrekken de architect erbij, dan betrekken wij die erbij. Verder omarm ik het amendement. Wat rond de rol van de architect nog verder gezegd kan worden, want er was ook een vraag, is het een automatisme, dat niet. Je moet wel altijd alert zijn zelf of er nog zoiets rust als auteursrecht op een pand. Het was ook in ons voornemen om de architect erbij te betrekken, alleen in een volgende fase en dat werd doorkruist door het feit dat hij zelf al even aan de bel trok. Dus bij dit soort ingrepen zal je altijd zelf als bouwer of verbouwer alert moeten zijn. Dat is een terecht punt om ook mee te nemen. Wat betreft de vraag van mevrouw Fräser van D66/GroenLinks. Ik kan me voorstellen dat we op het moment dat we gaan rapporteren en dat kan via een RIP wellicht, dat we ook, en dan hebben we ook onderzocht, hoe we dat exploitatietekort zouden kunnen dekken. Dan kunnen we ook goed ingaan op hoe dat in elkaar zit, dus dan zal ik op dat moment, dat wil ik toezeggen, om dat ook op dat moment te doen.

De voorzitter: Mevrouw Fräser.

Mevrouw Fräser: Mag ik de wethouder vragen op welk moment dat naar verwachting zal zijn?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Japenga: Voorzitter, ik denk snel na de zomervakantie. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dan was het. Goed, dan komt het moment van de besluitvorming. Mijnheer Van Nes.

De heer G.J. Van Nes: Voorzitter, gehorende de wethouder, trekken wij het amendement in. We hebben altijd nog de band en de notulen, dank u wel.

De voorzitter: We hebben altijd gelukkig nog de foto's. Dan is aan de orde het voorstel zelf ter besluitvorming. Zijn er stemverklaringen? Zijn er fracties die geacht willen zijn tegen het voorstel te stemmen? Dat is de VVD. Daarmee is het voorstel aangenomen.

8. Handeling Verbonden Partijen 2017 - 2020

De voorzitter: Agendapunt acht, handleiding verbonden partijen 2017-2020. We hebben afgesproken ter debat tien minuten met een eerste termijn van maximaal twee minuten, wat wil zeggen een uitgebreide stemverklaring door de Partij van de Arbeid. Maar een stemverklaring, daar kan je niet op reageren, want een stemverklaring is een stemverklaring, dan hebben we dat afgesproken. Vandaar dat voor deze weg is gekozen een uitgebreide stemverklaring waarop u wel kunt reageren. Het woord is, ik denk, aan mevrouw Ripmeester. Ja. Gaat uw gang. Maximaal twee minuten.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. In de voorliggende handleiding worden nieuwe afspraken gemaakt over hoe om wordt gegaan met verbonden partijen. Er kan afgesproken worden om heel intensief,

minder intensief en meer toekijkend betrokken te zijn. Sturing is gericht op het behalen van doelen en maatschappelijke effecten en die moeten dus duidelijk zijn. Dat is een opgave voor de vertegenwoordigers in die regeling, net als de vertaling naar de Ridderkerkse belangen. Wij vinden het belangrijk dat er bij de vertegenwoordigers een evenwichtige spreiding is tussen de oppositie en coalitie partijen. Wat ons betreft dus wel een must. Het is aan de Ridderkerkse vertegenwoordigers om het belang van Ridderkerk in te brengen in de gemeenschappelijke regeling. Dit staat op gespannen voet met de andere taakopvatting, dat deelnemers aan de regeling vooral het belang van die regeling moeten behartigen. Wij vinden het belangrijk dat wanneer deze twee taakopvattingen op een onderwerp schuren, de raad moet worden betrokken. Ook wanneer gekozen is voor de minst intensieve betrokkenheid bij die verbonden partij. Dat is dus niet het informeren per mail of raadsinformatiebrief. Elke maand staan de verbonden partijen geagendeerd voor de raadscommissie; een uitgelezen moment om de raad te informeren, informeel bij te praten en te enthousiasmeren over de gemeenschappelijke regeling. Een moment waarin onze ogen veel meer gebruik van kunnen worden gemaakt, bijvoorbeeld wanneer er een nieuwe directeur komt of een derde ontsluiting wordt geopperd en een reactie daarop van de vertegenwoordigers van Ridderkerk. Het zou mooi zijn wanneer raad en college meer samen optrekken en er meer gebruik gemaakt wordt van de gebundelde krachten van coalitie en oppositie en die lijnen die er zijn naar mogelijke versterkers, regionaal, provinciaal en nationaal. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Is er behoefte om te reageren? Zijn er nog meer stemverklaringen? Mijnheer Los.

De heer Los: Maar wel een korte, voorzitter. Wij willen dit voorstel wel steunen, maar er mag niet de conclusie uit getrokken worden dat we toegetreden zijn tot de fanclub van gemeenschappelijke regelingen..

De voorzitter: Nog meer stemverklaringen? Zijn er fracties die geacht willen zijn tegen het voorstel te zijn? Dat is niet het geval, zodat het is vastgesteld.

9. Verordening rechtspositie wethouders, raads- en burgerleden Ridderkerk 2017

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 9, verordening en rechtspositie wethouders, raads- en burgerleden Ridderkerk 2017, ter vaststelling stemverklaringen. Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Partij 18PLUS stemt voor het voorstel met uitzondering van de inhoudelijke wijziging in artikel vijf van de verordening, dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. De coalitie heeft er bij aanvang van de periode mee ingestemd dat de wethouder in Capelle zou blijven wonen en traditiegetrouw ...

De voorzitter: Ik denk dat u het verkeerde agendapunt te pakken heeft. Agendapunt 9, de verordening en rechtspositie, van uzelf bijvoorbeeld ook.

Mevrouw Ripmeester: Ik had er eentje overslagen.

De voorzitter: Geeft niks, geeft niks. Zijn er nog meer stemverklaringen over deze verordening? Niet. Zijn er fracties die geacht willen zijn tegen deze verordening te willen stemmen? Dat is niet het geval, dan is met inachtneming van de opmerking door mijnheer Van Os, de verordening vastgesteld.

10. Verlenging ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder T. Keuzenkamp - van Emmerik

De voorzitter: Dat brengt ons bij agendapunt 10, verlenging ontheffing vereisten ingezetenschap wethouder mevrouw T. Keuzenkamp- van Emmerik. We hebben afgesproken een debat van maximaal 30 minuten met een eerste termijn van maximaal vier minuten. Wie van u? Mijnheer Van Os, mijnheer Ros, mijnheer Los, nou ik maak er wel weer een poëtisch gebeuren van, meneer Van der Spoel, mevrouw Ripmeester. Zo doen? Maximaal vier minuten, mijnheer Van Os, Partij 18PLUS.

De heer Van Os: Dank u wel. Voorzitter, daar zijn we weer. Het jaarlijkse welles-nietesdebat. Is de reden in het verzoek van de wethouder om niet in Ridderkerk te willen wonen een bijzonder geval of niet? Partij 18PLUS is van mening dat er geen sprake is van een bijzonder geval is en dat er daarom geen verlenging van de ontheffing vereiste ingezetenschap gegeven kan worden. Indien raadsleden wel instemmen met het voorstel, dan zijn wij van mening dat zij bewust de wet overtreden en dat kan toch niet de bedoeling zijn? Vorige week stond er een interview met de wethouder in het zuiden, waarin zij aangaf zich trots te voelen vanwege de mensen die zij tegenkomt en dat er in Ridderkerk mensen wonen die zij aardig vindt. Ik denk dat het te ver ging om mij bij naam te noemen, maar ik begreep wel dat het over mij ging. Ik ben namelijk aardig en maak mensen trots. Wat mij wel opviel in het artikel is dat de wethouder de gemeentelijke financiën goed op orde wil hebben voor haar opvolger. Moeten we hieruit opmaken dat we vanavond haar laatste verlengingsverzoek behandelen? Wellicht kan de wethouder dit ophelderen voor mij. Vorig jaar tijdens de behandeling van het vorige verzoek van de wethouder kwamen niet alleen tegenstanders aan het woord, maar waren er ook fracties die vóór het verlengen van de verlenging waren. Het standpunt wat zij innamen, was dat Ridderkerk er een zeer goed bestuurder rijker mee is geworden. Nu vraag ik mij sindsdien af of deze fracties buiten Ridderkerk wellicht betere kandidaten hadden kunnen vinden voor de door hun aangestelde wethouders en waarom zij dan niet voor die kandidaat hebben gekozen? Wellicht kunnen ze dat ophelderen voor mij. Ook werd er toen tijdens het debat en ook nu weer in de brief van de wethouder gewezen naar een aangenomen motie in de Tweede Kamer, wat nu een concept wetsvoorstel is dat er voor zorgt dat de raad zelf kan bepalen of, en voor welke periode, er ontheffing kan worden verleend. De belangrijkste is de geest van de wet, voorzitter, en die blijft ongewijzigd. Die luidt dat wethouders, net als raadsleden woonachtig moeten zijn in de woonplaats waar zij een zetel hebben. Alle concept wetsvoorstellen bij elkaar, voorzitter, doen niets af aan het feit dat we ons aan de geldende wetten dienen te houden. En met ons, bedoel ik uiteraard ieder raadslid die vanavond zijn of haar stem uitbrengt over dit voorstel, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Ros, D66/GroenLinks.

De heer Ros: Dank u wel, voorzitter. De fractie van D66/GroenLinks vindt dat de wet voor iedereen geldt, dus ook voor wethouder Keuzenkamp. Wij vinden het belangrijk dat bestuurders in dezelfde gemeente wonen als werken. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor ministers. Zij dienen ook in Nederland wonen. Je hebt, wat ons betreft, meer feeling met de gemeente wanneer je er woont. U begrijpt, voorzitter, D66/GroenLinks, stemt niet in met de ontheffing. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Los, Echt voor Ridderkerk.

De heer Los: Dank u wel, voorzitter. De betrouwbare overheid, zo wordt vaak geroepen. Vooral door de overheid zelf. Niet zelden gaat het dan om een verzoek van burgers om hun te zijn, wat vaak wel mogelijk is, want elke regel kent uitzonderingen. De bekende hardheidsclausule, die bijna elke regeling kent. Zelden wordt het toegepast, want als overheid moet je consequent zijn: wat voor de één geldt, geldt ook voor de ander. Een precedent, zo klinkt het, daar kunnen we niet aan beginnen, dan is het hek van de dam. Bij de

overheid is het toepassen van de regels in goede handen. Bij ons is iedereen gelijk, zo hoort dit ook. De grondwet is er ook duidelijk over. Uitzonderingen komen bijna alleen voor in geval van nood. Iedereen weet: nood breekt wet. Dat wethouder Keuzenkamp telkenmale een beroep doet op de uitzondering, is voor het imago van de betrouwbare overheid schadelijk. Ook de zo vaak geciteerde VNG zegt overduidelijk, in een toelichting, ik heb hem hier bij me: "het is in strijd met de geest van het betreffende wetsartikel en de bedoeling van de ontheffingsmogelijkheid, dat ontheffing een structureel karakter krijgt". We gebruiken de VNG blijkbaar alleen maar als het goed uitkomt. Voorzitter, hoe kun je met droge ogen van je inwoners vragen de regels te respecteren, als je ze zelf met voeten treedt. Blijkbaar is de passage uit Animal Farm, het lijkt wel op een grammofoonplaat, maar ik moet het ieder jaar zeggen: all animals are equal, but some animals are more equal. In Ridderkerk is dat zeker aan de orde. Hoe kun je als fractie een voorstel steunen, dat in strijd is met de geest en de letter van de wet? De fractie van EvR stemt dan ook met overtuiging tegen dit voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Spoel, VVD.

De heer Van der Spoel: Dank u, voorzitter. De VVD heeft bij het aantreden van wethouder Keuzenkamp in 2014 al nadrukkelijk een oproep aan haar gedaan om zich echt binnen een jaar in Ridderkerk te vestigen, zodat we niet tot de volgende verlenging over zouden hoeven gaan. Volgens de wet dienen, anderen spraken er ook al over, zowel burgemeester als wethouders woonachtig te zijn in de plaats waar zij werken. De VVD Ridderkerk is diezelfde mening toegedaan. Het argument dat deze wet wellicht in de toekomst gaat wijzigen is niet steekhoudend. Zeker niet, als je dat elk jaar loopt en de wetswijziging nog steeds niet doorgevoerd is. Daarbij komt dat een aangenomen motie in de Tweede Kamer bij lange na geen garantie is dat deze ook door de Eerste Kamer zal worden goedgekeurd. Dus een wethouder en de raadsleden dienen zich aan de huidige wetgeving te houden. Een ontheffingsmogelijkheid is volgens die wet alleen mogelijk voor bijzondere gevallen en daar is in dit geval geen sprake van. Het feit dat de wethouder niet voornemens is te verhuizen blijft naar de mening van de VVD ingaan tegen de letter en de geest van de wet. Daarom zullen wij wederom, niet vanwege de persoon, maar om principiële en wettelijke redenen tegen de ontheffing stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. De coalitie heeft bij aanvang van de periode ermee ingestemd dat wethouder Keuzenkamp in Capelle zou blijven wonen. Traditiegetrouw kondigde een reeks positieve artikelen de lokale kranten het op handen zijnde jaarlijkse besluit van de woonplaatsonthefing van mevrouw Keuzenkamp. Traditiegetrouw zullen we tegenstemmen. De argumenten daarvoor zijn principieel en zijn dus dezelfde gebleven. Wethouders horen zich aan de wet te houden en niet op wetten vooruit te lopen; dat doen we bij inwoners immers ook niet. Wij vinden dat juist in deze tijd, waarin veel ambtenaren niet meer in Ridderkerk wonen, of gewoond hebben, het in toenemende mate belangrijk dat een wethouder, en zeker de wethouder voor zorg geworteld en vaker direct aanspreekbaar is in Ridderkerk en niet alleen via het gemeentehuis. Daarnaast zegt de wet, en heeft ook de minister de wet uitgelegd, die heeft aangegeven dat de regering het niet aannemelijk acht dat het enkel en alleen geen zin hebben van de wethouder om te gaan verhuizen door de gemeenteraad zal worden gehonoreerd als een bijzonder geval dat de verlenging van de ontheffing van het ingezetenschap zal rechtvaardigen. "Alhoewel het aan de betrokken gemeenteraden zal zijn om zich een oordeel te vormen over een bijzonder geval, zouden wij een afwijking van het vereiste ingezetenschap om uitsluitend die reden, gesteld dat zo'n geval zich in de praktijk zal voordoen, vanzelfsprekend onwenselijk te achten." Dit staat op de site van een van de coalitiepartijen, dus landelijk wordt het in ieder geval duidelijk weergegeven. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Nou dit was de eerste termijn. Het is aan de raad. Is er behoefte aan een tweede termijn of gaan we over tot stemming? Mijnheer van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter. Het is inderdaad een jaarlijks terugkerend ritueel, waarbij het wel heel opvallend is dat min of meer coalitiepartijen of anderen die hiermee in willen stemmen wordt gezegd dat ze in strijd met de wet handelen. Ik bedoel, de wet geeft duidelijk aan dat de raad in bijzondere gevallen een ontheffing kan verlenen en dat iemand die dus die bijzondere gevallen nu anders weegt als een ander, daarmee als onwettelijk handelen in de schoenen wordt geschoven, is op zijn minst bijzonder en dat nog eens een keer met de wet voor de neus.

De voorzitter: Mijnheer Los, maar ik heb wel de gewoonte om de spreker even zijn zin af te laten maken, mijnheer Los. Gaat uw gang.

De heer Los: Goed. Mijnheer Van der Duijn Schouten, u zegt dat dit een bijzonder geval is. Vorig jaar, maakte u zich ervan af met: 'het gaat om Ridderkerk, dus het is een bijzonder geval'. Dat vond ik een flauw antwoord. Nu gaat u weer zeggen: 'wie maakt uit wat een bijzonder geval is?' U heeft voor u de brief van wethouder Keuzenkamp, waarin staat waarom ze in Capelle wil blijven wonen. Ik heb daar niets bijzonders in aangetroffen. Ik heb u ook al gewezen op de publicatie van de VNG, u heeft hem ongetwijfeld gelezen. U staat zich erop voor dat u respect heeft voor de democratische rechtsstaat. Waar blijft dat dan? Mag ik dat even met nadruk vragen?

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Ja voorzitter, toch weer opvallend dat de heer Los nu iemand zijn rede­natie niet volgt, gelijk ook geen respect meer heeft voor de democratische rechtsstaat. Ik bedoel, het wetsartikel is helder, het wetsartikel kan je interpreteren. De VNG doet dat, maar zoals de heer Los waarschijnlijk weet zijn er tal van rechtszaken en rechtszaken waar je advocaten een bepaald artikel interpreteren en die interpretaties worden de ene keer zo uitgelegd en de andere keer zo. Het feit dat iemand die de heer Los zijn interpretatie niet volgt, daarmee gelijk onwettig handelt, nou dat is wel heel erg kort door de bocht. Daarbij komt dat de toelichting die de huidige minister Plassterk geeft op de motie, die inderdaad wel is aangenomen en nog door de eerste en de Tweede Kamer heen moet, ook duidelijk aangeeft dat de huidige constructie nou niet echt charmant is en ook in de praktijk niet blijkt te werken, waarbij ook de VVD fractie in de Tweede Kamer heeft gezegd: laten we het maar in een keer voor vier jaar doen. In 2002 vond de VVD fractie in de Tweede Kamer nog een keer per jaar, inmiddels zijn ze aangekomen bij één keer per vier jaar. Ik heb er alle vertrouwen in dat de VVD fractie in deze raad ook van tijd tot tijd wel tot die inkeer zal komen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, in de contacten met de Tweede Kamerleden die wij hierover gehad hebben, klopt dat dat aangegeven is, maar er is ook aangegeven dat zolang dit nog niet de wet is, dat zij ten stelligste aanbevelen om te gaan wonen in de plaats waar men ook wethouder is. Nogmaals, ieder heeft zijn eigenstandige verantwoordelijkheid en het feit dat het wellicht door de Tweede Kamer is, wil geenszins zeggen dat het ook door de Eerste Kamer komt.

De voorzitter: Mijnheer Los.

De heer Los: Ja, voorzitter. Er wordt nu steeds meer gesproken over wetten die nog moeten komen. We zullen het vandaag toch wel over wetten hebben die vandaag gelden? Ik heb pasgeleden opgemerkt, als iemand 50

rijdt op een weg waar het morgen 60 is, dan krijgt hij vandaag toch nog wel een bekeuring, hoor. Het gaat over de wetten van vandaag en die zijn hartstikke duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe, Leefbaar Ridderkerk.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. In diezelfde wet staat er ook nog steeds dat je ontheffing kunt verlenen? Volgens mij zijn we gewoon ontzettend rechtmatig bezig.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. De geest van de wet en het eerste artikel van de wet, die spreekt dat wethouders, net als raadsleden, ingezetenen moeten zijn van de woonplaats waarin zij hun zetel hebben. Het tweede artikel spreekt dat er in bijzondere gevallen ontheffing kan worden verleend, maar hier is geen sprake van een bijzonder geval.

De voorzitter: Mijnheer Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel voorzitter, fijn dat ik nog even verder mag. Voorzitter, ik stel ook helemaal niet voor om dat nu in één keer voor vier jaar te doen, ik geef alleen aan dat de gedachten over het onderwerp in ontwikkeling zijn. Waar het vanavond gewoon op neerkomt is dat de wet iets toelaat in bijzondere gevallen en dat er blijkbaar verschillende interpretaties zijn over wat er bijzonder is. Ik bedoel, de heer Los leest niets bijzonders in de brief. Ik lees in de brief dat mevrouw Keuzenkamp een gezinssituatie heeft, dat is dan blijkbaar heel normaal, dat ze zich daar heel erg prettig in voelt, dat ze banden heeft met Capelle aan den IJssel. Ja, dat kan je allemaal als normaal vinden. Ik denk dat het in sommige gevallen ook wel best zo bijzonder is dat iemand daar met plezier woont, dat iemand oog heeft voor het gezin waar die persoon in kwestie deel uitmaakt en dat maakt mij dat wij het ook wel bijzonder vinden dat we daar de afgelopen jaren haar hier als wethouder hebben gehad en dat alles bij elkaar weegt dat wij graag die ontheffing nog een keer geven, omdat wij er alle wettelijke ruimte voorzien. Die heeft de wetgeving namelijk zelf aangebracht.

De voorzitter: De heer Los.

De heer Los: Nou voorzitter, dat is precies wat heel normaal is. Trouwen, kinderen krijgen, ergens gaan wonen, het naar je zin hebben, heel prettig, maar het zijn helemaal geen bijzondere omstandigheden. Het komt miljoenen keren voor in dit land.

De voorzitter: De heer Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, ik weet zeker dat er een hele hoop mensen zijn die het ontberen en die het heel bijzonder vinden als je dat hebt. Ik denk ook dat er mensen zijn die het wel hebben en die het nog steeds als bijzonder en een zegening zien, dat ze iedere dag in die omstandigheden zijn.

De voorzitter: Zijn er nog meer sprekers? Mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Ja, dank u wel voorzitter. Nou, ik heb zo eventjes zitten luisteren en volgens mij hebben we het gesprek van vorig jaar, of misschien van twee jaar geleden, nu opnieuw gehad dus de opname, die is al bekend. Er is wel wat veranderd in het afgelopen jaar, want inmiddels is de consultatie voor de nieuwe wet rondgegaan. Daar is ook ruimte geweest om daarop te reageren. Ik was even benieuwd of de partijen die zo fel reageren op dat het helemaal niet zo goed zou zijn en dat het van belang is dat een wethouder in de eigen

woonplaats woont ook gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om te reageren. Die internetconsultatie is geweest en ik had misschien ook wel kunnen verwachten door die partijen, dat ze de raad hadden gevraagd om gezamenlijk te reageren. Ik was eigenlijk even benieuwd of daar gebruik van was gemaakt, van die mogelijkheid.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Wellicht is dat bij de heer Kooijman niet bekend, maar partij 18PLUS is een lokale fractie en heeft geen landelijke ondersteuning. Het concept wetsvoorstel was inderdaad ingediend. De reactie van onze kant kwam daar te laat voor. Tot één april was het, als ik het goed heb. Wij konden pas na één april reageren. Helaas, we waren van plan om te reageren, maar dat is niet gelukt.

De voorzitter: De heer Los.

De heer Los: Ja, voorzitter, dat is toch absoluut niet relevant. We hebben het over wetten die nu gelden. Dan gaan we zitten praten over de toekomst. Ik vind de toekomst best belangrijk, maar het gaat nu over de toepassing van de wet nu. Het is een afleidingsmanoeuvre. We moeten gewoon zeggen: de wet geldt, de interpretatie, die is hartstikke duidelijk, de VNG is er duidelijk over en wat in de toekomst gebeurt, hartstikke mooi, maar daar gaat het nu absoluut niet over.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, de VVD Ridderkerk is niet gehouden aan een of ander dictaat vanuit Den Haag. Nogmaals, wij hebben gesproken met Tweede Kamerleden en die hebben ons dit advies ook gegeven en nogmaals, de VVD Ridderkerk maakt ook altijd zelfstandig haar afweging.

De voorzitter: Nog meer sprekers? Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Ik was nog niet helemaal klaar, maar volgens mij werd ik geïnterrupteerd door de heer Van Os. Even reagerend op mijnheer Van Os, nou ik ben blij dat u wel die poging heeft willen ondernemen om dan te reageren op dat nieuwe voorstel. Het was overigens niet dat dat vanuit landelijke fracties is aangegeven, maar het is gewoon voor iedere burger in heel Nederland beschikbaar, die internet consultatie. Ik kan me voorstellen dat de campagne daarvoor niet optimaal is geweest, dat daar geen spotjes op tv en radio voor zijn geweest, maar het staat in principe vrij voor iedereen, voor iedere individuele burger, maar ook voor fracties en raden om daarop te reageren. De heer Los die noemt het een afleidingsmanoeuvre. Nou, als dat soort woorden gebezigd gaan worden dan durf ik ook wel te zeggen dat het verhaal hier vanuit de oppositie alleen maar voor de bühne is en dat er geen inhoudelijke argumenten aan zitten.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, ik zou willen vragen of de heer Kooijman deze woorden terug wil nemen. Ik vind dit een schoffering. Ik heb nadrukkelijk gezegd dat het om principiële en onze interpretatie van de wet gaat en dat het niet om de persoon gaat en dan dient u deze opmerking terug te nemen.

De voorzitter: Mijnheer Los.

De heer Los: Nou voorzitter, ik ben ontzet. Voor de bühne. Als je de wet toepast, dan is het voor de bühne. Ik moet u eerlijk zeggen, dit heeft geen niveau.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me aan bij de voorgaande sprekers. Ik vind het ook absoluut en onnodig schofferend. Het gaat niet om de persoon, maar het gaat om principes en de uitleg van de wet.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Ja, daar wil ik wel reageren natuurlijk. Als er partijen zijn die zich daardoor geschoffeerd voelen, dat is in ieder geval niet mijn bedoeling geweest. Waar het mij om gaat is dat er woorden gebezigd worden. Een afleidingsmanoeuvre, dat er ook zaken waar ik me dan niet helemaal prettig bij voel en in dat kader heb ik dat aangegeven. Uiteindelijk gaat het om de interpretatie van het zinnetje 'wat is een bijzondere situatie'. Nou, daar hebben de SGP en Partij 18PLUS wel hun mening over gedeeld. Dat is de interpretatieruimte die er op dit moment is. Als het gaat over het belang van het inwoner zijn van Ridderkerk voor de wethouder. Ik heb in de afgelopen drie jaar inmiddels niet gemerkt dat daar aantoonbaar zaken zijn die we nu missen in deze wethouder, doordat ze nog steeds niet in Ridderkerk woont. Ik heb daar de andere partijen overigens ook niet over gehoord. Wat ons betreft is er geen enkele reden om deze ontheffing niet wederom te verlenen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik heb de gewoonte om even de zinnen uit laten spreken. Mijnheer Los, gaat uw gang.

De heer Los: Ik was er ook erg blij mee, voorzitter, maar ik wilde toch even reageren. Het is zo dat het niet om de persoon gaat en ook niet om het functioneren van de persoon. Dat is iets heel anders. Daar hebben we ook geen aanmerking op gemaakt. We maken er alleen een aanmerking op dat er buiten de wet wordt omgefietst en dat willen we niet.

De voorzitter: De heer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de woorden van mijnheer Los. Het gaat niet om de persoon, het gaat om het volgen van de wet, dank u wel.

De voorzitter: De heer Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Ja voorzitter, ik wil er toch op reageren. De heer Los geeft weer aan dat er buiten de wet wordt omgefietst, maar daar is gewoon geen sprake van. De wet laat de mogelijkheid om jaarlijks die vrijstelling te verlenen op basis van bijzondere situaties. Dat iemand die bijzondere situaties anders interpreteert dan de heer Los, is geen legitimiteit om iemand te betichten dat hij buiten de wet omfietst. Ik bedoel, mijnheer Los is heel gebelgd dat zij hem bepaalde dingen worden toegewezen. De heer Los stelt mij steeds dat ik buiten de wet om fiets, terwijl wij gewoon conform de wet een afweging maken. Dan moet je niet iedere keer aankomen met het feit dat iemand buiten de wet omfietst. Ik bedoel, ook dat is wat mij betreft onacceptabel.

De voorzitter: Ik heb niet het gevoel dat er nu nog nieuwe argumenten worden gewisseld. Ik stel voor om over te gaan tot... Mijnheer Los, u zwaait met iets.

De heer Los: Ik zwaai met een briefje van de VNG, maar ik wilde nog opmerken dat ik mijn opmerkingen niet terug neem.

De voorzitter: Nee, dat was mij al helder. Mijnheer Van der Duijn Schouten, niet in herhaling vallen.

De heer Van der Duijn Schouten: Nee, niet in herhaling vallen. Een briefje van de VNG is niet meer dan ook een interpretatie en dus geen wet.

De voorzitter: En dat is een herhaling van zetten. Ik stel voor dat we overgaan tot besluitvorming. Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Het reglement van orde, ik zou graag over willen gaan tot hoofdelijke stemming.

De voorzitter: Ik zag hem al aankomen en de griffier ook. Dat betekent dat de griffier uw naam noemt en dan roept u luid of duidelijk 'voor', dan bent u voor de verlenging van de opheffing, of u roept 'tegen'. In dat geval bent u tegen de verlenging van de ontheffing. Ik denk dat daar niet zoveel moeilijks in zit. Griffier.

De heer Van Straalen: De heer Los.

De heer Los: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. De heer A. van Nes.

De heer A. Van Nes: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer G.J. van Nes.

De heer G.J. Van Nes: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. Mevrouw Parren is niet meer aanwezig. De heer Piena.

De heer Piena: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. Mevrouw Ripmeester.

De mevrouw Ripmeester: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. De heer Ros.

De heer Ros: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. De heer Rottier.

De heer Rottier: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer Rijdsdijk.

De heer Rijsdijk: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. De heer Alkema.

De heer Alkema: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. Mevrouw Berkhout.

Mevrouw Berkhout: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer Breeman.

De heer Breeman: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer Van Eijsden.

De heer Van Eijsden: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer Franzen.

De heer Franzen: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. Mevrouw Fräser.

Mevrouw Fräser: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. Mevrouw Van der Geest.

Mevrouw Van der Geest: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer De Graaff is niet aanwezig. De heer Ipskamp is niet aanwezig. De heer Kardol.

De heer Kardol: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Voor.

De heer Van Straalen: Mevrouw Kayadoe is voor. De heer Kooijman.

De heer Kooijman: Voor.

De heer Van Straalen: De heer Kranendonk.

De heer Kranendonk: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer Kruithof.

De heer Kruithof: Voor.

De heer Van Straalen: Voor. De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Tegen.

De heer Van Straalen: Tegen. Wie ben ik vergeten? De heer Van Os.

De heer Van Os: Tegen.

De heer Van Straalen: U bent tegen.

De voorzitter: Nee, hij telt niet voor drie. Voor de verlenging van de ontheffing zijn 14 stemmen en daar tegen 12, zodat de ontheffing wordt verlengd. Aldus besloten.

11. Sluiting

De voorzitter: Het was ook het laatste agendapunt. Beneden staat nog een hapje en een drankje op u te wachten en ik wens u allen wel thuis.